

verder in dit nummer

Kerststal

Het kerstnummer, dat over twee weken verschijnt, heeft als thema 'de kerststal'. Behalve in kerken zijn er ook in andere openbare gebouwen en ruimtes talloze kerststallen te zien. En wat te denken van onze huiskamers! Kinderen kunnen er zelf(s) één bouwen.

6

Beeldenstorm

De tentoonstelling 'Ontsnapt aan de Beeldenstorm' in Museum Catharijneconvent geeft een intiem inkijkje in de laatmiddeleeuwse religiositeit van onze stad. In die periode heeft Utrecht namelijk vol gestaan met religieuze kunst. Aldus dr. Llewellyn Bogaers. Een recensie.

7

Ghanezen

Het Ghanacomité is op zoek naar gastgezinnen voor de periode van 22 december tot en met 5 januari. Wil je je huis openstellen voor één of meer gasten uit Ghana? Meld je dan aan! Een unieke kans om iets van de warme Ghaneese cultuur mee te pakken in de koude winterdagen.

8

Armoede

Het was levendig in het Stiltencentrum, met de manifestatie 'Hoezo Armoede' op zondag 25 november. Acteur Bright Richards (van 'As I Left My Father's House') trad op met een musicus. Op deze pagina tevens een verslag van de geslaagde voedselbank-actie bij AH.

12

De toekomst van Utrecht-West

Heb elkaar lief met de innige liefde van broeders en zusters en acht de ander hoger dan uzelf. Laat uw enthousiasme niet bekoelen, maar laat u aanvuren door de Geest en dien de Heer. Wees verheugd door de hoop die u hebt, wees standvastig wanneer u tegenspoed ondervindt, en bid onophoudelijk. Bekommer u om de noden van de heiligen en wees gastvrij. (Romeinen 12)

Dit deel van de Romeinenbrief zet uiteen wat het betekent om één lichaam in Christus te zijn (vers 5). Dat inspireert ons, en het zet ons aan tot daden. In Christus willen we gemeente zijn. We willen elkaar en anderen aanmoedigen om in Christus te zijn. Alleen in Hem is de weg tot verlossing te vinden in deze gebroken en onverloste wereld. En alleen zo overbruggen we de barrières die armoede, hardheid, wanhoop, culturele diversiteit en ongeloof in deze tijd opwerpen.

Eveline van Leeuwen, voorzitter
wijkkerkenraad Pniëlkerk-
Triumfatorkerk en **Harmen van
der Kolk**, voorzitter College van
Kerkrentmeesters PGU

**De wijkgemeente Pniëlkerk-
Triumfatorkerk is divers
en bestaat uit drie wijken:
Kanaleneiland, Oog in Al
en Lombok (en de buurten
Transwijk en Schepenbuurt).
Drie zeer verschillende wijken
vanuit demografisch oog-**

**punt, inkomensniveau en re-
ligieuze achtergrond. In deze
context is het een flinke uit-
daging om aan verschillende
noden en wensen te voldoen.
Qua ledenopbouw hebben
we te maken met meer dan
driehonderd 80-plussers, met
vele honderden twintigers
en dertigers en met tientallen
gezinnen met kinderen; bij
elkaar boven de 3.100 leden.
Veel leden staan niet open
voor contact.**

Veel niet-leden weten bij diverse gelegenheden de weg naar de kerk te vinden. Geestelijke gezien is er binnen de grote diversiteit in geloofsbeleving veel overeenkomst: Jezus Christus staat centraal als Heer, de bijbel wordt nauwgezet en kritisch als Woord van God gevolgd, het gebed is de basis van persoonlijke spiritualiteit. Overeenkomst tussen de erediensten is dat in beide brandpunten de inhoud en boodschap van belang zijn; het moet ergens over gaan.

Te groot

De gemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk wordt qua locaties gekenmerkt door twee (te) grote kerkgebouwen, verbondenheid met een inloophuis en met een diaconaal-missionaire stichting. Er is één wijkpredikant voor 75 procent aangesteld. Er is een positief ingestelde wijkkerkenraad. Er is een goede samenwerking met de coördinatrice van het inloophuis, de buurtpastor op Kana-

leneiland, met de stedelijk aangestelde ouderen-pastores, en met de coördinatoren van de diaconaal-missionaire stichting. Maar, beide gebouwen zijn veel te groot voor het huidige aantal actieve gemeenteleden, zelfs als dat zou verdubbelen.

Elk gebouw is ook te groot voor de twee brandpunten samen. Alleen als we samen kunnen werken met andere partijen zouden we misschien een gebouw kunnen houden. Verder is er een financieel tekort, voor een belangrijk deel door de lopende kosten van de gebouwen. Daardoor is het ook niet mogelijk extra beroepskrachten in te zetten. Dit tekort was aanzienlijk maar is door de vasthoudendheid van onze kerkrentmeesters recentelijk aanzienlijk teruggebracht.

Zie verder pagina 5:
Gebed voor richting en visie

'Ballast van traditie afpoetsen'

René van Bommel kandidaat voorzitter Algemene Kerkenraad

*René van Bommel is per 1 januari 2013 de beoogd nieuwe voorzitter van de Algemene Kerkenraad. Hij stelt zich hierbij al vast op papier voor, wat op de nieuwjaarsreceptie van de PGU op 9 januari mondeling gebeurt. Van Bommel volgt Peter Kluse-
ner op, wiens afscheidsinterview in het nieuwjaarsnummer van 11 januari komt te staan.*

Ik dank mijn naam aan de liefde van mijn moeder voor de Franse taal en het feit dat ik ooit op Pasen geboren ben. Ik ben namelijk inmiddels 54 jaar oud en al weer ruim dertig jaar getrouwd met Marieke van Selm. We hebben drie kinderen die allemaal een (verschillende) HBO-studie in Utrecht volgen. Eén ervan is inmiddels uit huis, de anderen zullen naar verwachting spoedig volgen, waardoor een nieuwe levensfase zal aanbreken. Mijn betaald werk besteed ik fulltime en met veel plezier

aan het conrectorschap op het Vituscollege in Bussum, een interconfessionele middelbare school van zo'n twaalfhonderd leerlingen met een havo- en vwo-afdeling. Behalve het behalen van goede cijfers is het

belangrijk leerlingen in deze voor hen belangrijke levensfase ook (niet-meetbare) waarden mee te geven als persoonlijke en groepsvorming, een eigen levensovertuiging, gemeenschapszin, een duurzamer bewustzijn

** René van Bommel: ... "Mede verantwoordelijk willen zijn voor je medemens"...*

en mede verantwoordelijk willen zijn voor je medemens. Zie verder pagina 4: **'We leven in een boeiende tijd'**

Kerk in de Stad verandert vanaf januari van uiterlijk

Vanaf het nieuwjaarsnummer verandert het uiterlijk van Kerk in de Stad. De grafische vormgeving komt dan meer overeen met de website van de Protestantse Gemeente Utrecht, uitgever van dit kerkblad. Die website werd in 2012 vernieuwd en van internetadres veranderd, naar pgu.nu.

"Het mag na acht jaar wel eens, een nieuw jasje voor ons kerkblad", aldus eindredacteur Peter van der Ros. Directeur Frans Ritmeester van het Bureau PGU

beaamt dit volmondig. Anneke Streng van de dtp-afdeling bij Narratio in Gorinchem waar het blad wordt opgemaakt, bracht de wensen van redactie en Bureau PGU tot uitvoering. Als voorproefje de afbeelding van zo'n 'nul-nummer'. Nog een maand geduld dus.

Digitaal abonnement

Vanaf 2013 is het eveneens mogelijk om een digitaal abonnement op Kerk in de Stad te verkrijgen. Het eerste halfjaar kunt u van beide abonnementen gebruik maken. Bevalt het digitale

abonnement u, dan kunt er voor kiezen om het postabonnement te laten vervallen en dit tweewekelijks verschijnende kerkblad alleen nog op het beeldscherm te lezen, dat bespaart u tien euro. Het digitale jaarabonnement op 'Kids' gaat twintig euro kosten; de postabonnees krijgen 23 edities van hun vertrouwd gedrukte kerkblad voor dertig euro per jaar. Meer informatie over deze – aan beide zijden – kostenbesparende maatregel staat te lezen in het kerstnummer van 21 december, als ook op de website pgu.nu.

Kersten Storch

Bent u ook al op zoek naar cadeaus voor Kerstmis? Of doet u heel bewust niet mee aan deze cadeauctuur, omdat ze al te vaak ontspoot in richting consumptiewedstrijd? Misschien ontbreekt het u ook aan tijd of gelegenheid om op zoek te gaan naar een geschenk dat echt past bij degene aan wie u het wilt geven?

Juist voor dat soort situaties heb ik een tip voor u, en eigenlijk ook in het geval dat u zich - om wat voor redenen dan ook - eigenlijk überhaupt niet wilde bezighouden met kerstcadeaus. Een tip voor een geschenk dat niet veel kost en waar u een ander en uzelf echt blij mee kunt maken. Ik weet dat zo zeker omdat ik dit cadeau zelf heb

Jaap de Wit

Chabad Utrecht houdt in samenwerking met de Joodse Gemeente Utrecht op de avond van zondag 9 december voor de tweede keer een openbare viering van Chanoeka, het Joodse feest van het licht.

Evenals vorig jaar vindt de samenkomst plaats op het plein achter het stadhuis, in de Korte Minrebroederstraat. Opperrabbijn Binyomin Jacobs uit Amersfoort zal een toespraak houden en de Utrechtse rabbijn Aryeh Leib Heintz zal de eerste twee lichtjes van een grote achtarmige Chanoeka-kandelaar aansteken. De viering begint om 17.00 uur en duurt een klein uur. Er zijn diverse traditionele hapjes te koop. Alle inwoners van Utrecht en omstreken zijn van harte welkom, aangezien - aldus beide rabbijnen - "de Chanoekalichten een symbool vormen van religieuze vrijheid voor alle volkeren."

Makkabeeën

Achtergrond van het Chanoekafeest is de bevrijding van Jeruzalem van jarenlange Syrische overheersing en de herinwijding van de Tempel door de Makkabeeën in het jaar 164 vóór onze jaartelling. Niet alleen de overwinning van een klein Joods leger op een overmachtige vijand was in die

getest. De werking heeft mij overtuigd!

Momo

Waar ik het over heb? Ik heb in de afgelopen weken het boek 'Momo en de tijdspaarders' van Michael Ende aan mijn dochter voorgelezen. Ze zou dat met haar acht jaar inmiddels ook wel zelf kunnen, maar wij hebben er toch voor gekozen het boek voor te lezen. Elke avond, na de haast van de dag en voor de alavondlijke routine van eten koken, spullen klaarmaken voor de volgende dag et cetera, et cetera, et cetera, even een tijdje gezellig in de lekker verwarmde kamer naast elkaar op de bank zitten. Even de tijd stil laten staan, even iets doen dat niet 'moet', dat niet 'nuttig' is,

even wegdromen, duiken in een andere wereld – een wereld die zo anders, zo fantastisch is, maar ook zo herkenbaar. En door dat te doen werd het verhaal zelf al een stukje realiteit – een realiteit die goed doet, die laat voelen waar het eigenlijk om gaat in het leven.

Existentieel

Ik weet niet of u het boek 'Momo en de tijdspaarders' al kent. Ik wil u hier niet de inhoud van het boek vertellen, alleen zoveel: het gaat over de meest existentiële vragen, en ze worden op de meest fantasievolle en spannende manier verteld. Het is een boek voor jong en oud. Het is een boek over vriendschap en tijd en over eenzaamheid en aandacht voor

Opperrabbijn Jacobs spreekt tijdens openbare Chanoekaviering in Utrecht

tijd een wonder. Ook het feit dat slechts één kannetje olie (normaal gesproken genoeg om een kandelaar één dag te

laten branden) het acht dagen uithield, werd algemeen als een wonder beschouwd. Chanoeka is sindsdien vooral een huise-

MEDITATIEF MOMENT

elkaar. En het is een boek over de kunst, over de gave van het luisteren, van het luisteren naar elkaar en naar het leven zelf, en hoe de dingen gaan veranderen als er een luisterend oor is, maar ook over al de verschrikkingen die gebeuren als het luisteren ontbreekt.

Daarom is het ook zo gepast om dit boek aan een ander voor te lezen. In die zin is het waarachtig een 'luisterboek'! Dus, als u het boek cadeau geeft, geeft u het voorlezen maar direct mee.

* Opperrabbijn Jacobs.

lijk feest, met zang bij het aansteken van de kaarsen, en met spelletjes en toneelstukjes over de Makkabeeën. In elk Joods gezin wordt tijdens het acht dagen durende feest elke dag op de achtarmige Chanoekakandelaar een lichtje aangestoken. De eerste avond begint men met één lichtje en elke volgende avond komt er een lichtje bij.

Openbaar

Sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw wordt de Chanoeka-kandelaar tijdens het Chanoekafeest in steeds meer plaatsen van de wereld in het openbaar aangestoken, veelal in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de plaatselijke of nationale overheid.

Jaarlijks zijn presidenten, premiers en burgemeesters daarbij betrokken en steken een van de Chanoekalichten aan. In Nederland gebeurt dit sinds ruim twintig jaar onder meer in Amsterdam, Haarlem, Den Haag, Amersfoort, Arnhem, Groningen en Maastricht. Meer weten? Zie de website www.chanoeka.info.

KRUIMELS

Mijn moeder

Dat het geen probleem voor een kleermaker hoefde te zijn die noch lezen noch kon schrijven om iemand de maat te nemen, bewees mijn over-over-grootvader. Neem bijvoorbeeld de taille. Hij nam een smal reepje voering en legde die om de taille. Als de voering goed aansloot maakte hij daarin een inkeping met de schaar, zo kwam hij aan de juiste maat. Terug naar mijn moeder. Op school was mijn moeder erg leergierig en eerzuchtig. Ze vond het leuk om hoge cijfers te halen. Eén van haar onderwijzers merkte eens op: "Heb je het wel weer gewonnen?" Ik heb dit van haar zelf gehoord en ben er niet bij geweest. Mijn

moeder had één broer en geen zussen. Haar broer mocht naar het gymnasium en de universiteit, maar voor haar was dat niet weggelegd. Zij moest thuis blijven en in de huishouding werken. Oma was vaak ziek en ze kon daarom moeilijk gemist worden. Ze heeft het daar erg moeilijk mee gehad. Een goed studieresultaat was zo ongeveer het hoogste wat je kon bereiken. Elke middag wachtte ze ons op met een kopje thee om te horen welke cijfers we gehaald hadden. Met gemengde gevoelens denk ik daar aan terug. Voor het gezin en de manufacturenzaak van mijn ouders was mijn moeder heel belangrijk. Zij zorgde voor orde en regelmaat.

Stadsmystiek

Ik zoek een plekje waar het stil is echt helemaal stil zonder rafel- of franjegeluiden maar waar vind ik dat -

weg uit de stad weg van de mensen de mobieltjes en het heftige verkeer

óf - kan ik dat ook zelf creëren dit plekje een klein vertrekje dichtbij in mijn eigen ziel een binnenkamer waar ik dan in alle stilte Jou ontmoet

en - zoals de oude mystici al wisten met een beetje oefening hoef ik dan de stad niet uit ontmoet ik Jou in die binnenstilte gaande door de wereld en het drukke straatgewoel

Oeke Kruythof

Zomaar

Druppels glijden droevig langs de ramen. In de lucht Geen sprankje blauw.

Zachte pianomuziek klinkt door deze kleurloze ochtend.

Een warme energie doorstroomt mijn lichaam en mijn geest.

Zomaar gelukkig op deze natte grijze zaterdag.

Fredy van Koppenhagen-Schild

Komst

Woorden over de toekomst gedachten aan wat gaat komen duizend jaren worden als één dag we wachten met verlangen...

branden de kaarsen tellen de dagen als schakels in een hemelse keten naar vergezichten

Advent is Hij komt de Koning komt terug Jeruzalem is Zijn stad

Eddy Lie

AMARYLLIS

Vlammend rood verlangen de amaryllis luidt haar klok over een wereld die naar vrede snakt

Doorschijnende droom zilveren slinger in een naaldloze oorlogsboom

Ster in een kinderhand strak blauwe hemel in een bommenvrij land

Cobie Ruijgrok

Met zijn rolstoel en regiotaxi komt Jan Wouters overal. 'Krui-mels', zo noemt hij zijn belevenissen en gedachten die hij voor Kerk in de Stad opschrijft.

Mijn moeder kwam uit een oud kleermakersgeslacht. Haar meisjesnaam was ook: Kleermaker. Mijn opa Kleermaker ging in het begin van zijn loopbaan altijd naar de mensen toe. Hij nam een paar rollen stof en zijn gereedschap mee. Zo verloren de bewoners van een boerderij niet al te veel tijd met passen en meten. Immers het spreekwoord luidt: met passen en meten wordt de meeste tijd versleten. Opa heette Jan en naar hem ben ik genoemd. Hij was goed bij de tijd. Als één van de weinigen in het dorp las hij een krant en beschikte over een telefoon.

Vespers in Zuidoost

Op 16 december is er een vesper in de Marcuskerk. In het thema ‘Geboorteverhalen’ is de lezing op deze derde adventszondag Ruth 4: 13-17, de geboorte van Obed. Volgens de evangelist Mattheüs een voorvader van Jezus. De voorganger is ds Hans Koops en het orgel wordt bespeeld door Karel Demoet. De vesper begint om 17.00 uur.

Bachkoor zingt Händels Messiah

De Nederlandse Bachvereniging voert deze maand het beroemde kerstatorium The Messiah van Georg Friedrich Händel uit. Het oratorium is van 11 tot en met 23 december te horen in tien steden in Nederland, waaronder uiteraard de zetelstad Utrecht (op de 20ste in Vredenburg Leidse Rijn). Het eerste deel van Händels ‘Messiah’ staat geheel in het teken van Kerst. Het tweede deel gaat over het lijden en de opstanding en culmineert in het beroemde ‘Halleluja’-koor. In het derde deel staat het leven na de dood centraal. Van de Messiah bestaan verschillende versies. Dirigent Jos van Veldhoven maakt echter geen reconstructie van een van deze uitvoeringen: “Ik ga, net als Händel zelf deed, uit van de solisten. We hebben fantastische zangers – sopraan Dominique Labelle; alt Clare Wilkinson; tenor Charles Daniels en bas Peter Harvey – die moeten een mooie plek krijgen in de uitvoering.” Meer informatie over de concertreeks van de Messiah staat op www.bachvereniging.nl.

Volkskerstzang in de Jacobikerk

De volkskerstzangdienst in de Jacobikerk is dit jaar op 23 december om 15.00 uur. De kerk gaat open om 14.30 uur. Ds Andries Zoutendijk verzorgt de meditatie en het Jacobikoor Santiago verleent zijn medewerking. Daarnaast muziekvereniging de Bazuin, organist Gerrit Christiaan de Gier en de Zusters Augustinessen. Er is ook een kinderge-deelte. Dit is ook een mooie gelegenheid om familie, vrienden, bekenden en collega’s uit te nodigen. Allen van harte welkom!

Schola Kwartet geeft kerstconcert

Het Schola Kwartet geeft op 16 december, tussen half vier en half vijf in de middag, een kerstconcert in de Geertekerk. In samenwerking met Gonny van der Maten brengen de kwartetleden Susanne van Neerbos (sopraan), Ellis Dijkstra (alt), Kris van der Meij (tenor) en Jan Hilbert (bas) een feestelijk muzikaal programma ten gehore. Het concert varieert van levendige Christmas Carols tot prachtige stukjes van Bach en Händel. Gonny van der Maten bespeelt tijdens dit concert ter begeleiding van de zangers en zangersszen – allen leerlingen van musicus Evert Jan Nagtegaal – zowel de piano als het orgel. Toegang tot dit kerstconcert is gratis.

Hoe vitaal zijn wijkgemeenten?

Peter van der Ros

De Algemene Kerkenraad Groot stelde in zijn vergadering van 26 november de beleidsnotitie ‘Vitaliteitscriteria wijkgemeenten PGU’ vast. Dit is in één zin samengevat het werk dat bestuurders en andere betrokkenen vanaf het begin van deze eeuw heeft beziggehouden. Wat betekent dit voor de tien wijkgemeenten van de Protestantse Gemeente Utrecht? Daarom nemen we het kerkenraadsbesluit onder de loep.

“Doel van de notitie is dat wijkgemeenten deze kunnen gebruiken voor een eigen analyse van hun vitaliteit. De notitie gaat uit van de huidige wijkgemeenten in deze tijd. Benadrukt is voorts dat deze criteria nieuwe ontwikkelingen niet in de weg moeten staan. Immers, voor nog niet bestaande gemeente- en kerkvormen zijn nog geen criteria op te stellen.” Deze toelichting geeft Peter Klusener, onder wiens voorzitterschap deze beleidsnotitie nog tot stand kwam.

De vraag die als eerste opkomt, is: wat is eigenlijk een wijkgemeente? Idealiter een kerkelijke gemeenschap met een wijkpre-

dikant, een kerkgebouw, koster, organist, ambtsdragers en tal van vrijwilligers die zich op allerlei terreinen voor hun wijkgemeente/naasten inzetten. Dat beeld is anno Domini 2012 in een grote stad wel wat complexer. Den Haag bijvoorbeeld gaat een groot aantal kerkgebouwen in buitenwijken - acht maar liefst - sluiten, en zich met het merendeel van de zondagse kerkgangers concentreren op een centrale vierplek in de binnenstad. Utrecht heeft acht kerkgebouwen in de stadswijken buiten de binnenstad, maar ook daarvan krijgen er op termijn enkele een andere bestemming (zie het artikel over West op pagina 1 en 3). Wijkgemeenten zijn bovendien om meer dan één reden op elkaar aangewezen. Ze vormen immers een geheel in de stad, zeker als het gaat om uitingen voor de hele samenleving. De onlangs gehouden ‘kerkenradendag’ van PGU-wijkgemeenten is daar een sprekend voorbeeld van: hoe kunnen we van elkaars talenten gebruikmaken en zo nog meer voor elkaar en de mensen om ons heen betekenen?

Criteria
Het opstellen van criteria voor wijkgemeenten luistert letterlijk en figuurlijk nauw. Die criteria dienen de levensvatbaarheid

te omschrijven en hebben (dus) ook veel te maken met geld. De Algemene Kerkenraad heeft de essentie van de beleidscriteria samengevat onder drie G’s: Gezond, Groei en Gezicht. Oftewel: er moet sprake zijn van een gezonde opbouw in leeftijd, financiën enzovoort; er moet perspectief zijn in de vorm van groei en de wijkgemeente dient een duidelijk herkenbare eigen identiteit te hebben. Volgens de Kerkorde dient een (wijk)gemeente behalve een predikant zeven ambtsdragers te hebben en daarnaast volgens de vitaliteitscriteria het dubbele aantal – dus veertien – vrijwilligers voor de organisatie van alles (vierplek en dergelijke). In het nu vastgelegde beleid stelt de PGU dat elke vitale wijkgemeente bovendien een sluitende meerjarenbegroting - en sluitende exploitatie - van tien jaren heeft. Dus dient het aantal betalende leden van zo’n gemeente op zijn minst constant, maar nog liever groeiend te zijn. Verder beschrijft de Algemene Kerkenraad in het beleidsstuk voor vitale wijkgemeenten criteria op de gebieden van kerkgang, ‘doordeweeks’ gemeentewerk en identiteit: “Het profiel van de wijkgemeente/vierplek voegt significant iets toe aan de PGU en heeft meerwaarde.”

Tot slot doet de AKG een aanbeveling aan wijkgemeenten: dat zij zichzelf in hun eigen beleidsplannen bij voortduring toetsen aan de nu vastgestelde criteria en dat zij acties opnemen in hun beleidsplannen om te zorgen aan de criteria te blijven voldoen. De Algemene Kerkenraad Klein (AKK, zie kader) gaat dit proces monitoren.

AKG en AKK

Het afgelopen kalenderjaar heeft de Algemene Kerkenraad (AK) voor het eerst gewerkt in de nieuwe organisatievorm van ‘kerkenraad klein’ (AKK) en ‘kerkenraad groot’ (AKG). Ook het Diaconaal Missionair Orgaan (DMO) en het College van Kerkrentmeesters (CvK) gingen begin 2012 op dit model van efficiënt(er) vergaderen over.

In de praktijk betekende dit dat de Algemene Kerkenraad met de vertegenwoordigers van alle wijkgemeenten plus enkele moderamenleden van DMO en CvK, niet meer maandelijks bijeenkwam, maar vanaf april 2012 nog slechts één maal per kwartaal in een grote vergadering samengesteld uit de oude AK, het DMO en het CvK. In de tussenliggende maanden vergaderden het DMO en CvK, en sinds korte tijd gebeurt dat op dezelfde avond in eenzelfde gebouw, zodat DMO en CvK leden elkaar kunnen ontmoeten in de gemeenschappelijke opening. De vergaderingen van de Algemene Kerkenraad Klein, zijnde het vroegere AK moderamen met extra aanvulling uit CvK en DMO, bleven maandelijks. Zodoende werd er korter en met minder mensen vergaderd. Volgens AK-voorzitter Peter Klusener is deze werkwijze heel goed bevallen.

O Heiland reiss die Himmel auf!

Op zaterdag 15 december is er in de lutherse kerk een adventdienst in Duitse taal. Deze dienst begint om 19.00 uur. De Duitse kunstenares Beate Heinen is geboeid door Kerst. In talrijke schilderijen beeldt ze steeds opnieuw uit wat Kerst voor mensen kan betekenen. “O Heiland reiss die Himmel auf” is de, op een oud adventslied gebaseerde titel van dit schilderij. Het licht dat uit de hemel straalt geeft mensen een gezicht.

We zullen dit lied zeker zingen in onze feestelijke adventdienst, die we op de avond voor derde Advent vieren. Er zullen veel Duitse advent- en kerstliederen klinken. Daarna kunt u nagenieten met *Lebkuchen* en *Glühwein*. Liefhebbers van de Duitse taal van binnen en buiten de lutherse gemeente zijn van harte uitgenodigd! Informatie: ds C. Karrer, e-mail chkarrer@xs4all.nl, telefoon 294 6464.

Christiane Karrer

In onze gemeente zijn we volop begonnen met kerstvoorbereidingen. Ook van de Kerk in de Stad-redactie kwam de oproep binnen om alle kerstactiviteiten door te geven. Er zou gefocust moeten worden op de kerstverhalen. “Verbeelding is dus belangrijk!” is de laatste zin van de oproep.

De kerstevangelieën in Lucas en Matteüs zijn legendes die pas laat in de Bijbel terechtkwamen. Meestal worden zij niet beschouwd als historisch getrouwe weergave van wat er

Verbeelding

bij de geboorte van Jezus gebeurde. Wij weten er nauwelijks iets over. Maar toch horen zij in elk geval bij de meest bekende Bijbelse verhalen.

De mensen bleven deze legendes verder uitwerken en steeds meer verhalen vertellen. In onze gesprekskring ‘Bijbel en (on-)geloof’ lezen we teksten met verschillende visies op Jezus, onder meer het Kindheidevangelie van Tomas en het Jacobusevangelie. Twee boeken vol met belevenissen van het kind Jezus, met geboorteverhalen en verhalen over Maria. Ze werden gelezen, door de eeuwen heen. Er zijn bijvoorbeeld op afbeeldingen van het kerstverhaal vaak twee vroedvrouwen te zien. Ze komen niet in de Bijbel voor, wel in het Jacobusevangelie. Hoe komt het dat mensen zo geboeid waren door kindheids- en geboorteverhalen, die zeker niets te maken hadden met de ‘echte’ historische Jezus? Volgens mij gaat het daarin niet zo zeer om wat er ‘waar’ is ge-

beurd, maar om wat Jezus voor ons mensen betekende. Een andere soort waarheid, theologie in verhaalvorm. Centraal staat het inzicht dat Jezus volledig mens was en dat toch God in hem aanwezig was. “God werd mens” – zoals wij dat met Kerst vieren. Mens zijn – daarover kun je veel beter vertellen dan in abstracte woorden redeneren. En hoe het historisch ook geweest zal zijn, één ding is zeker: Jezus werd geboren uit een vrouw, hij was ooit een huilende baby, hij moest drinken, groeien, zindelijk worden, leren lopen... Toch wordt niet alleen daarvan verteld. Als God in Jezus aanwezig was, dan toch helemaal, ook in het kind. Hoe zal het gegaan zijn? Kon je zien dat hij de Messias was? Ging het zo als beloofd door de profeten? Hoe moet dat met Jozef, als Jezus God als vader belijdt? Enzovoort. Wij blijven kerstverhalen vertellen. Verhalen over wat het betekent dat God mens wordt. Verhalen over toen en over ons.

LUTHERS GELUID

Verbeelding is steeds opnieuw gevraagd om daaraan vorm te kunnen geven. Nee, er zijn geen specifiek lutherse verhalen over Kerst. Wij vertellen met liefde dezelfde verhalen zoals ze overal verteld worden. Wel hoort het bij onze theologie en traditie om de menselijke kant van Christus zeer serieus te nemen. Dit vertaalt zich naar geloof en gemeentelven waarin het aardse een grote rol speelt. Ook de gezelligheid, die vaak als kentekens van de lutheranen in Nederland genoemd wordt, hoort hier bij. Natuurlijk is het met Kerst vanouds bijzonder gezellig in onze gemeente, met kerstboom, warme wijn, muziek... Ik las net in oude kerkbladen wat een hoogtepunt het kerstfeest een eeuw geleden in het gemeentelven was. Ons aardse leven met zijn blijde kanten net als met de verdrietige hoort bij God zelf In Christus zijn wij met hem verbonden. Laten we ervan verder vertellen!

STREVEN GERICHT OP SLUITENDE EXPLOITATIES NA 2013

Begroting PGU op € 56.000 na dekkend

Harmen van der Kolk
voorzitter College van
Kerkrentmeesters

De Protestantse Gemeente Utrecht gaat voor het jaar 2013 uit van een begroting met een negatief resultaat van 55.950 euro. De exploitatieomvang is € 3.582.532. De begroting is opgebouwd uit de wijkbegrotingen en de begroting centraal. De uit de wijken aangeleverde begrotingen zijn met de wijkpenningmeesters besproken. Ook de centrale begroting is op de college vergaderingen uitvoerig onder de aandacht geweest en in de Algemene Kerkenraad van 26 november vastgesteld.

Bij een aantal wijkgemeenten is het op dit moment niet reëel om te verwachten dat de exploitatie over 2013 positief zal eindigen. De wijkgemeenten met een negatieve exploitatieverwachting geven de moed niet op. Sterker, de wijkkerkenraden en de wijkkerkrentmeesters overleggen intensief met elkaar en hebben besluiten genomen of gaan deze nemen om te komen tot sluitende exploitaties voor de komende jaren. Het College van Kerkrentmeesters ondersteunt deze wijkgemeenten bij dit proces. Communicatie met de gemeenteleden over de situatie en mogelijke oplossingen zien wij als een belangrijk aandachtspunt. Inzicht leidt tot begrip en draagvlak en tot initiatieven om de financiën op orde te krijgen.

Subsidies
De voortdurende slechtere economische situatie heeft een negatieve invloed op subsidies voor onderhoud, waardoor de kosten van het onderhoud van de kerkgebouwen toenemen. De giften nemen licht af en de inkomsten uit effecten zijn lager als gevolg van uitblijvend

herstel van de financiële markten. Verhuur neemt al een belangrijk deel van de inkomsten in en wordt steeds belangrijker voor de exploitatie van de wijkbegrotingen.

De bijgevoegde grafiek geeft de begroting in samenvatting aan. Het is goed ons te realiseren dat we in deze moeilijke, maar uitdagende tijd, investeren in onze gemeente ter opbouw van de gemeente van onze Heer. Ik dacht aan Romeinen 12:13 en 15:26-27. Paulus zamelde geld in voor de gemeente in Jeruzalem.

DMO : 2013 een jaar van heroriëntatie
Evenals voor 2012 heeft het Diaconaal Missionair Orgaan (DMO) voor 2013 een ton meer aan uitgaven begroot dan er inkomsten tegenover staan.

Zoals in 2012 al aangekondigd is de beleidsdiscussie gestart over een noodzakelijk evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Het DMO is zich bewust van het feit dat ook de toekomstige generatie bestuurders in staat moet worden gesteld om invulling te geven aan het diaconaat. In 2013 wordt de discussie afge-

	Baten	Lasten
EUG	€ 187.985	€ 187.935
Jacobikerk	€ 375.000	€ 375.000
Citypast.Domkerk	€ 459.000	€ 457.300
Bethelkerk	€ 134.350	€ 164.500
Oranjekapel	€ 78.200	€ 78.200
Overvecht	€ 232.460	€ 231.460
Nieuwekerk	€ 217.501	€ 217.501
Tuindorpkerk	€ 238.150	€ 238.150
MarcusWilhelmina	€ 318.600	€ 332.600
Nicolai	€ 266.500	€ 266.500
PnielTriumfator	€ 239.500	€ 254.000
Janskerk	€ 275.100	€ 275.100
centraal	€ 504.286	€ 504.286
	€ 3.526.632	€ 3.582.532

rond en zal het lange termijnbeleid worden vastgesteld. Dit beleid is gericht op een verantwoorde balans van inkomsten en uitgaven. Keuzes dienen te worden gemaakt om de beschikbare gelden zo goed mogelijk in te zetten. De DMO-begroting 2014 zal een weergave worden van de beleidskeuzes.

De begrote uitgaven voor 2013 bedragen € 1.085.000. In dit bedrag zijn de kosten voor het ouderenwerk begrepen. In het kalenderjaar 2012 zijn twee ouderenwerkers aangesteld om uitvoering te geven aan het DMO-besluit van 2010 om voor het ouderenwerk een bedrag van € 1.000.000 te reserveren.

‘Verhaal halen’ over de maaltijd

Vanaf oktober 2012 tot mei 2013 staan in de wijkgemeente Johannescentrum in Overvecht iedere derde zondag van de maand verhalen centraal die eeuwen lang een grote invloed hebben gehad op kerk en samenleving. Op 16 december gaat het in de viering om half elf over ‘een eenvoudige maar voedzame maaltijd’, naar de voorschriften uit Leviticus. Zie verder het wijknieuws op pagina 9.

* Joachiim Beuckelaer, 1569:
Keukenstuk met op de achtergrond Jezus bij Martha en Maria.

We leven in een boeiende tijd’

(vervolg van voorpagina)

Mijn kerkelijke wortels liggen in Amsterdam waar ik in een gezin van christelijke huize ben opgegroeid met ouders die tot op de dag van vandaag kerkelijk actief zijn. Toen we zo’n tien jaar geleden verhuisden naar Leidsche Rijn was de aanleiding deelname aan een nieuwe woonvorm, waarbij ex-dakloze mensen in een spiksplinternieuwe buurt de mogelijkheid krijgen actief te participeren om daarmee hun leven weer een nieuw perspectief te bieden.

Kerkelijk vonden we ons nieuwe thuis in de CentrumGemeente. De laatste vijf jaar van haar bestaan heb ik als lid van het dagelijkse bestuur mijn bijdrage geleverd om de CG een nieuwe impuls te geven en, toen dat niet lukte, mee geholpen dat deze geloofsgemeenschap in

zijn kracht en met waardigheid zichzelf ophief. Inmiddels hebben we ons aangesloten bij de EUG.

Statistieken
We leven in een boeiende tijd, waarin geloof - en andere zekerheden vervagen en vragen voor terugkomen. Als we de statistieken moeten geloven dan zal de PGU over tien jaar niet meer in de huidige vorm bestaan. Hoe met christelijke inspiratie, een vrolijk hart en geestkracht zoeken naar wegen waarop:
- de traditie van gastvrije kerkgemeenschappen kunnen blijven bestaan
- de lofzang gaande blijft
- de zorg om de medemens in de knel gevoed blijft
- de hemel op aarde gezocht en soms even - gevonden wordt
- nieuwe vormen van kerkzijn uitgeprobeerd worden
- waar nodig bestaande kerkgemeenschappen zonder voldoende perspectief met waardigheid worden afgesloten

- nieuwe mensen nieuwsgierig gemaakt worden voor de christelijke traditie
- de ballast en stoffigheid van de traditie worden afgepoetst
- zichtbaar voor de stad wordt wat we aan humaniteit te bieden hebben
- er een goede balans is tussen de verscheidenheid van en het samenspel van de tien wijkgemeenten
- respect is voor ieders opvatting, tegen alle wij- en zijdenken in...

...dat is waaraan ik graag de komende vier jaar mijn steentje wil bijdragen. In de geest van God, die ons inspireert tot liefde tot de naaste. Er is in onze samenleving behoefte aan plaatsen waar deze liefde wordt geleerd en aangeleerd. Zonder liefde valt een samenleving uit elkaar en raken mensen ontheemd.

Om te beginnen bij Psalm 1, vrij naar Huub Oosterhuis:

Goed is dat je niet doet wat slecht is niet achter oplichters aanloopt niet met Ploert en Schender heult niet je schouders ophaalt ‘ploert en schender, ach zo is de wereld’.

Goed is dat je goede woorden overweegt en wil: Heb je naaste lief die is als jij de vluchteling, de arme, doe hen recht. Prent ze in het hart van je verstand, die woorden zeg ze voor je uit gezegend ben je

een boom aan stromen levend water vruchten zul je dragen blad dat niet vergeelt het zal je goed gaan.

Oplichter ongezegd zal je zijn. Een storm steekt op je waait de leegte in.

Nieuwjaarsreceptie PGU in Klaaskerk

U bent van harte uitgenodigd op de Nieuwjaarsreceptie op woensdag 9 januari van 19.00 tot 21.30 uur in de Nicolaïkerk. Alle leden van de Protestantse Gemeente Utrecht zijn van harte welkom. Dat geldt ook voor andere lezers van Kerk in de Stad. Tijdens een hapje en drankje kunnen wij elkaar ontmoeten en willen wij graag kort stilstaan bij de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en werpen we een blik op het komende jaar. We nemen afscheid van Peter Klusener, jarenlang voorzitter van de Algemene Kerkenraad. Tevens heten wij onze nieuwe voorzitter van de AK welkom: René van Bommel. Wij hopen u op 9 januari te mogen ontmoeten!

Bidden met de benen

‘Bidden met de benen’ is een activiteit die al enkele jaren door de Aloysiuskerk wordt uitgevoerd. Nu komt zij ook vanuit de Wilhelminakerk, op 8 december. Deze activiteit zet ons in beweging en aan het denken. De frequentie ervan is vijf keer per jaar op de zaterdagochtend. We beginnen dan om 10.00 uur met een lied en het lezen van een tekst, daarna volgt een slotlied (meestal een Taizélied) en vervolgens gaan we op weg. Naar aanleiding van de tekst of een thema worden er een paar vragen meegegeven om tijdens de wandeling over na te denken. We wandelen ongeveer anderhalf uur in de groene omgeving van de kerk. De eerste twintig à dertig minuten wandelen we in stilte, daarna is er ruimte voor gesprek. Terug bij de kerk genieten we nog even na met koffie en thee. Rond 12.00 uur is het geheel dan afgelopen. Ditmaal wordt er ook een keer vanuit de Wilhelminakerk als gastlocatie gestart, en wel op zaterdag 8 december, om 10 uur. Wees welkom! Aanmelding vooraf is niet nodig.

Nieuwe voorzitter Algemene Kerkenraad

De Algemene Kerkenraad maakt hierdoor bekend dat hij in zijn vergadering van 26 november 2012, op voordracht van de Algemene Kerkenraad Klein (AKK), de heer René van Bommel heeft verkozen tot ouderling met een bepaalde opdracht in de zin van Ordinantie 4-6-7.

René van Bommel wordt met ingang van 1 januari 2013 voorzitter van de Algemene Kerkenraad Groot en Klein. Eventuele bezwaren tegen de gevolgde procedure of tegen de bevestiging van de gekozenen kunnen uiterlijk binnen één week na deze bekendmaking schriftelijk en ondertekend bij de Algemene Kerkenraad p/a scriba T. van Kooten, Merwedekade 147 te (3522 JB) Utrecht worden ingediend. Namens de Algemene Kerkenraad Groot der Protestantse Gemeente Utrecht, Teunis van Kooten, scriba.

Kerststal Ruud Bartlema opnieuw in de Domkerk

Dit jaar staat de levensgrote kerststal van Ruud Bartlema opnieuw in de Domkerk. Voor groot en klein steeds weer een ontdekking en belevenis.

Weihnachts-Oratorium in St. Aloysiuskerk

De Utrechtse Oratorium Vereniging onder leiding van dirigent Roel Vogel voert op 14 december het Weihnachts-Oratorium van J.S. Bach uit. Dit concert begint om 20.00 uur in de St. Aloysiuskerk. Kai Yi Min (sopraan), Martine Straesser (alt), Jean-Léon Klosterman (tenor) en Marijn Zwitserlood (bas) verlenen medewerking. Het Orkest van de Utrechtse Bachcantatediensten en organist Wim Wijting begeleiden de zang. Het UOV voert vier van de zes delen van het oratorium uit. Kaarten zijn te bestellen via: uovbestuur@gmail.com en te koop op de avond van het concert vanaf 19.30 uur bij de ingang van de kerk aan de Adriaen van Osta-delaan 2.

Geboortestaties in de Domkerk

In de Domkerk zijn tot en met 6 januari (Driekoningen) veertien schilderijen (staties) van Jeltje Hoogenkamp tentoongesteld. Staties zijn traditioneel veertien afbeeldingen, gewijd aan het verhaal over het lijden, het sterven en de opstanding van Jezus van Nazareth. Jeltje Hoogenkamp maakte een serie van veertien abstracte schilderijen, geïnspireerd op het geboorteverhaal en het eerste optreden in het openbaar van Jezus, zoals beschreven door de evangelist Lukas. Het woord statie betekent stamoment: elk werk roept een bepaalde passage uit de tekst op en nodigt uit daar wat langer bij stil te staan. Van die tekstfragmenten blijven uiteindelijk alleen wat losse woorden over. Bijvoorbeeld bij de derde statie, die verwijst naar Lukas 1, 1-18: “Zacharias vroeg aan de engel: ‘Hoe kan ik weten of dat waar is? Ik ben immers een oude man en ook mijn vrouw is al op leeftijd.’” We zien iets dat lijkt op een verweerde plank, met oude en nieuwere verflagen. Links een donkere strook waarin een volle maan lijkt op te doemen en rechts een iets bredere strook grijs wit, waar doorschemerende houtnerven een menselijke figuur suggereren. Een dun grijs lijntje en een lichtblauwe lijn als contouren versterken de idee van een staande mens. Als je langer kijkt krijg je het vermoeden dat er geschreven woorden en met lineaal getrokken krasen zijn weg- geschilderd. Aan deze statie heeft Jeltje Hoogenkamp het woord “Oud” meegegeven als titel. De Geboortestaties zijn voor de periode van Advent en Kerstmis tot Driekoningen opgesteld in de Domkerk. Wij nodigen u van harte uit binnen te lopen en tijd te nemen om stil te staan onderweg naar Kerstmis en Driekoningen! Openingstijden: maandag tot vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur, zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur en op zondag van 14.00 tot 16.00 uur.

Gebed voor richting en visie

(vervolg van voorpagina)
Al meer dan een jaar is de wijkkerkenraad Pniëlkerk-Triumfatorkerk, in Utrecht West, bezig met het nadenken over de toekomst van de wijkgemeente en haar gebouwen. In die tijd is er veel besproken, zijn er stukken geschreven en is nagedacht en gebeden voor een richting en een visie.

We begonnen met het idee dat de Triumfatorkerk waarschijnlijk makkelijk te verkopen was en dat we misschien de kerkzaal wel weer terug zouden kunnen huren. Een mooi idee, maar tot op heden helaas nog niet haalbaar gebleken. Toen richtten we ons meer op de staat van de gebouwen en de weinige huurders die we er momenteel hebben en leek de Pniëlkerk de meest geschikte kandidaat voor verkoop. Tijdens het hele proces is ook steeds de mogelijkheid genoemd om beide gebouwen te verkopen. Maar alleen gebouwen maken niet de kerk. Visie is belangrijk, vertrouwen en focus op wat we graag willen in de wijk, op dit moment, op deze plek.

Identiteit
Utrecht West is een heel veelzijdige wijk, wat aan de ene kant soms moeilijk is maar aan de andere kant juist ook een kans. Hoewel het idee van wijkkerken langzaam verandert omdat steeds minder mensen

* Geloofsgesprek in de Pniëlkerk, welk markante gebouw waarschijnlijk wordt afgestoten omdat het te groot is voor de huidige wijkgemeente (archieffoto).

uit de wijk zelf komen, blijft het toch belangrijk om het kerk-zijn te koppelen aan de wijk waarin we actief zijn. Identiteit wordt mede bepaald door je omgeving en dat moet ook in de vieringen tot uitdrukking komen. Sterke punten van onze wijkgemeente (in het geheel van de PGU) zijn: diaconie, twee voedselbanken, praktische dialoog met de Islam, Jodendom en Hindoeïsme, intensief contact met migrantenkerken, gebruik sociale media en jongerendiensten, en een groeiende gemeente in de Pniëlkerk.

Uiteindelijk heeft De wijkkerkerkenraad besloten de Algemene Kerkenraad voor te stellen om zowel de Pniëlkerk als de Triumfatorkerk terug te nemen en er een geschikte bestemming voor te vinden.

Accenten
De wijkkerkenraad blijft zich inzetten voor meerdere verschillende accenten in de wijk, graag in samenwerking met anderen (zoals initiatief Go West). Verder richten we ons op héél het gebied van de huidige wijk

met de volgende speerpunten/ karakteristieken als profiel:

- jongeren, gezinnen, en anderen onderscheiden zich;
- diaconaal (èn getuigend) aanwezig zijn in de buurt;
- multiculturele contacten
- op zoek naar nieuwe manieren van vieren en gemeente zijn.

Om deze richting op te gaan hebben we twee plekken nodig die dit kunnen versterken. Gebouwen dicht bij de mensen op wie we ons willen richten passend bij de huidige bezoekersaantallen en wensen op technisch gebied. De commissie ‘alternatieve locaties’ is momenteel bezig met het helder krijgen van voorwaarden en wensen en van mogelijke alternatieve locaties.

Voor de vervolgstappen zullen we, meer nog dan in het verleden, nauw samenwerken met de Algemene Kerkenraad van de PGU. De Algemene Kerkenraad is betrokken bij het proces. Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor West.

Vanuit het stedelijk beleid wordt waar mogelijk de wijkpresentie zoveel mogelijk gewaarborgd, waarbij de gemeente (de leden) boven stenen gaan. Dat betekent niet dat een gebouw onbelangrijk is, daarom wordt zorgvuldig naar nieuwe locaties gezocht. Alternatieven zijn er gelukkig.

Daan van der Waals

In de synode van de Protestantse Kerk is een opmerkelijke discussie gevoerd. En er zaten ondanks het sombere onderwerp heel aardige kanten aan. Het aardigste vind ik dat de discussie werd aangezwengeld door iemand die volstrekt buiten het kerkelijk ‘bedrijf’ staat. Een man op leeftijd, 79 jaar oud, Daaf Bokhout is de naam, en helemaal geen theoloog. Zo iemand die je tamelijk vaak in de kerk tegenkomt. Ze beoefenen om zo te zeggen een normaal vak maar lezen op theologisch gebied los en vast wat ze tegenkomen en zijn in kerkelijke discussies voor geen kleintje vervaard. Daaf Bokhout heeft in de Nederlandse Geloofsbelijdenis, een van de ‘kernteksten’ van de PKN, zitten lezen en is ervan geschrokken. In die belijdenis uit de zestiende eeuw wordt nogal stevig uitgedrukt over het laatste oordeel en de hel waarin ongelovigen zouden belanden. Bokhout herkende er de ‘hel en verdoemenis’- preken in die je vroeger in nogal wat kerken kon horen en die hier en daar nog wel worden afgestoken. Die sombere en dreigende prediking heeft veel kwaad gesticht, vond hij, en moest zijn eigen PKN daar dan niet tegenin gaan? Kon je nog wel leven met een belijdenisgeschrift dat de mensen bang maakt voor de hel? Bestond die hel eigenlijk wel? Nee, natuurlijk niet, want God is liefde en in Christus zijn alle mensen met God verzoend.

Bokhout liet het er niet bij zitten en startte - zwaar middel - een

kerkjuridische procedure. Elk kerklid heeft namelijk het recht een bezwaarschrift in te dienen tegen een van de vele belijdenissen die de PKN erop nahoudt, en van dat recht maakte Bokhout gebruik. Er werd een commissie gevormd, die twee jaar lang op de zaak studeerde, en met een rapport kwam. Conclusie: de actie van meneer Bokhout is heel sympathiek, maar wat hij vraagt, namelijk de Nederlandse Geloofsbelijdenis naar de prullenbak verwijzen, dat kan niet. Zijn theologische argumentatie vond men daarvoor al te dun. Daar kan ik me iets bij voorstellen. Er wordt in de Bijbel veel over de hemel gesproken, maar ook tamelijk vaak over de hel, ‘de buitenste duisternis’ of hoe het mag heten. Tamelijk vaak ook in aan Jezus toegeschreven woorden. Van ‘de hel afschaffen’, zoals het in de media werd genoemd, kan dus geen sprake zijn.

De synode was het daarmee eens maar voelde zich er toch ongemakkelijk bij. En ook dat kan ik begrijpen. Het is soms huiveringwekkend wat de hel in het beleven van mensen aanricht. Ik denk aan de veelgelezen roman ‘Knielen op een bed violen’ van Jan Siebelink. Hoofdpersoon Hans Sievesz raakt in de ban van een ultra-orthodoxe groep. Daar draait het om ‘eeuwig wel en eeuwig wee’. Ongelovigen gaan naar de hel, bekeerden mogen hopen op beter. Sievesz ligt op zijn

sterfbed, omgeven door in het zwart geklede broeders van zijn sekte. Zij peperen hem in dat hij onherroepelijk naar de hel gaat als hij op het moment van sterven in de ogen kijkt van een onbekeerde. Sievesz’ vrouw is in hun en in zijn eigen ogen onbekeerd. Dus mag hij zijn vrouw niet aankijken als hij sterven gaat. Nogal extreem, zult u zeggen. Maar voor Jan Siebelink zelf ligt het eigenlijk niet anders. Ook hij kent die angst voor wat komen gaat. Het oordeel. Het besef ook van zonde en schuld. Als dat eenmaal in je zit raak je het niet meer kwijt. Mijn vader had dat ook. Afkomstig uit een zwaar milieu ontwikkelde hij zich in gematigd-protestantse richting. Maar de somberheid verliet hem niet. De laatste dagen van het jaar zat hij zuchtend in zijn stoel. Dan overdacht hij zijn zonden. Voor ons kinderen was dat geen vrolijk schouwspel. Misschien was het ook zijn sterfelijkheid die hem benauwde. Ik herinner me een oudejaarsavond waarop hij psalm 90 voorlas. Op een gegeven moment kon hij niet meer verder, omdat zijn stem brak.

Maar – andere kant – moeten we dan maar gaan sleutelen aan belijdenissen? Ze in de prullenbak werpen lijkt me evenmin verkieslijk als in de teksten veranderen of schrappen, zoals Abraham Kuyper ooit deed. Je moet die belijdenissen zien als

VAN DAAN

momentopnames. Ons voor-geslacht heeft zijn geloof op een bepaalde manier geformuleerd, vaak vanuit een situatie van strijd. Dat kan best eenzijdig zijn geweest. Allerlei formuleringen zouden wij nu niet meer gebruiken. Denk alleen maar aan ‘de paapse mis’, die volgens de Heidelbergse Catechismus ‘een vervloekte afgoderij’ zou zijn. We hoeven het niet met alles eens te zijn. Het zijn geen verklaringen die we moeten ondertekenen. We kunnen er wel respect voor hebben. En erkennen dat ze behoren tot de traditie waar wij dagelijks uit putten. Inclusief de keerzijden daarvan. pcn@introwebb.nl

spelen, lezen, zingen, geloven

Knutselen aan de kerststal

* Kerststal geeft sfeer.

Pia ten Hoeve
Ik heb dus al een kerststal, maar zoekt u er nog een, JOP (Jeugdorganisatie van de PKN) en Kerkinactie ontwikkelden een kerststal voor kinderen die ze zelf af kunnen bouwen. De figuren en de stal zelf zijn nog helemaal kaal en moeten nog in elkaar gezet worden. Aan de kinderen de opdracht om dat zo mooi mogelijk te doen.

De kerststal kan prima thuis of tijdens de kindernevendienst of desnoods op school gebruikt worden. Het leuke is dat de figuren uit de kerststal aanleiding geven tot gesprek. Tijdens het knutselen worden de kinderen op een speelse en luchtige manier uitgedaagd zelf na te denken over het kerstverhaal en over kinderen die het min-

der goed hebben. Te bestellen via www.jop.nl. En als u daar toch bent, op de JOP site is sinds kort een database met werkvormen te vinden. Voor kerst zitten daar zeker negen werkvormen bij. Geschikt voor kinderen vanaf acht jaar en tieners. Meld je aan via www.jop.nl/werkvormen en download de werkvormen die je wilt lezen.

Maar wilt u ze liever onderuitge-zakt naar een film laten kijken? Chi-Rho is een avonturenbijbel-serie die op een laagdrempelige en spannende manier de Bijbel-verhalen vertelt aan 7- tot 12-jarigen. Professor Petersen, een beroemde Bijbelexpert, is ontvoerd door de gemene Hreel. Hreel heeft de professor met behulp van een tijdreismachine meegenomen naar de tijd van de Bijbel om de verhalen onge-daan te maken. Zijn twaalfjarige

dochter Cora reist samen met een vriend en een paar dieren achter hen aan om haar vader te bevrijden en de plannen van Hreel te dwarsbomen. In de aflevering over Kerst probeert Hreel baby Jezus te ontvoeren. Cora en haar vrienden proberen Jozef en Maria te waarschuwen, maar Hreel is hen voor. Zal Cora in staat zijn om de plannen van Hreel te dwarsbomen? Je kunt het artikel alvast bestellen voor 2,99 via www.neema.nl. Zoek dan op Chi Rho.

Advent en Kerst, dat vraagt om verhalen

Pia ten Hoeve

Advent en Kerst, dat vraagt om verhalen. Hieronder een aantal ideeën.

Een originele kerstvertelling is het boek 'Een nieuwe ster'. Vannacht zal er een nieuwe ster te zien zijn, hij laat zien waar Jezus wordt geboren. Alle dieren willen het kindje welkom heten op de aarde. Maar wie is daarvoor het meest geschikt? De beer schuift zichzelf naar voren, maar de wolf en het gloeiwormpje willen ook. De slang vindt zichzelf gezien de gebeurtenissen uit het verleden, niet zo'n goede kandidaat. Maar uiteindelijk valt de keus op uil, muis en de toch de slang... Wat geef je eigenlijk aan een koning als je geen goud, wierook of mirre bezit? Marjaleena Lembcke & Susanne Strasser, Een nieuwe ster, ISBN 9789077942420 vanaf 6 jaar.

Marjet de Jong, Kerst spelen met kinderen, ISBN 9491042084 **Rondjewatereld Kerstverhalen** is een boek vol verhalen: het verhaal van de eerste Kerst, verhalen over de oorsprong van kersttradities van over de hele wereld. En ten slotte een verzameling kerstverhalen-en legendes. De verhalen komen uit verschillende culturen en landen en zijn geschikt voor kinderen van zes jaar en ouder. In het boek staat ook het bekende (bewerkte) verhaal van Tsjechov 'Vadertje Panov'. Voor wie het niet kent: de oude,

eenzame schoenmaker Panov heeft op kerstavond een droom: Jezus vertelt hem dat hij de volgende dag bij hem op bezoek zal komen. De schoenmaker schrikt wakker en gaat direct aan de slag om zijn huis klaar te maken voor het hoge bezoek. Hij maakt een speciaal cadeau, het mooiste en kleinste paar schoentjes dat hij ooit heeft gemaakt. Hij wacht en wacht, maar Jezus komt niet. Maar er komen wel andere gasten langs! Rondjewatereld Kerstverhalen; Bob Hartman en Kristina Kállai Nagy (ISBN 978 90 3383 95 8)

Kerst spelen met kinderen is een praktisch boek met kerstverhalen om te spelen. In elk verhaal gaan niet alleen Jozef en Maria met hun ezeltje op pad, maar ook andere spelers. Onderweg maken ze van alles mee en komen ze uiteindelijk aan in de stal rond de pasgeboren Jezus. Terwijl iemand het

Thuis met de Advent

We zijn op weg naar Kerst, het is Advent en dus heb ik onze kerststal opgezocht. Het is de welbekende van Dick Bruna. Wij proberen ons dochtertje in de christelijke traditie op te voeden en ik moet zeggen dat is, zeker nu ze nog zo klein is, eigenlijk best wel heel leuk.

Dat klinkt wat gemakzuchtig 'eigenlijk wel leuk', maar dat bedoel ik niet. Kun je als groot mens je geloof nog heel innerlijk beleven, om een kindje er iets van mee te geven zul je het expliciet moeten maken. 'Tachtig procent van de tieners bidt', stond heel triomfantelijk op een twitterbericht. Ja, in hun bed of op de fiets of als ze ergens anders alleen zijn. Dat is trouwens prima, maar voordat mijn kleine dochtertje later gaat bidden in haar bed zal ik het eerst eens vóór moeten doen. En om te begrijpen wat Kerst is, zullen we het samen moeten vieren. We zullen haar ontvankelijk moeten maken voor het heilige in het leven, het verwonderlijke, het boven het alledaagse uitstijgend. Dat klinkt heel zwaar, maar het is ook gewoon: de kerststal langzaam opbouwen en de verhalen daarbij vertellen en kerstliedjes zingen. En ja, dat is eigenlijk ook best wel heel leuk.

God en Jezus zijn niet zomaar in een omschrijving te vangen. Beter kun je proberen ze te leren kennen via de verhalen die we hebben, in de aandacht voor elkaar en voor de natuur, als we bidden. Ik probeer te verwoorden hoe ik God zie zodat we samen op weg kunnen gaan. In het koffertje dat ik kreeg bij de doop van Nynke zitten een paar leuke spulletjes om daarvoor te gebruiken. Er zit een mooie kinderbijbel in, een cd vol liedjes maar ook een mooie puzzel met zes stukjes. Goed behapbaar voor een tweejarige. Onze weg gaat dus op dit moment via een kerstvloerpuzzel. Ik zei al, dat het best wel leuk is. Wil je meer weten: mail Pia ten Hoeve, DMO-Jeugdwerk, p.ten.hoeve@protestant-utrecht.nl

Pia ten Hoeve

verhaal voorleest, kunnen kinderen meespelen, verkleed in de rol van hun keuze. De aanpak is geschikt voor een kerstviering in de kerk of op school. De verhalen zijn ontstaan in de praktijk en voorzien van alle aanwijzingen die een voorbereidingsgroep nodig heeft. Er zijn ook drie muzikale varianten met notenschrift opgenomen: een gezongen mini-kerstspel; de kerstlezingen de Profetie, de Aankondiging en de Geboorte; een gezongen mirakelspel over de heilige familie op de vlucht naar Egypte. Voor wie nog op zoek is naar een kerstspel.

Protestantse Wijkgemeente Zuilen

Oranjekapel

Musical “Heer Anti en het kind”

Beleef het kerstverhaal met zang en muziek, drama en spektakel, samenzang en gezelligheid.

Heer Anti regeert de wereld met zijn “antistoffen”. Maar zal hij het winnen van een kwetsbaar kind?

Een voorstelling voor groten en voor kleinen.

Plaats: Oranjekapel
Amsterdamsestraatweg 441A
3553 EA Utrecht

Tijd:

- donderdag 13 december, 18.00 uur, aansluitend een maaltijd. voor de maaltijd is opgave gewenst bij: els.spierings@planet.nl (030-2719342) of riabeverwijk@tiscali.nl (030-2444811)
- vrijdag 14 december, 20.00 uur, na afloop kerstbrood met chocomel

Wees welkom!

'ONTSNAPT AAN DE BEELDENSTORM' ONTROERT

Innigheid teder verbeeld

Llewellyn Bogaers

Laatmiddeleeuws Utrecht heeft vol gestaan met religieuze kunst. De tientallen kerken, kloosters en kapellen herbergden een paar honderd altaren en zij moeten prachtig uitgedost geweest zijn. Van die beeldrijckdom is maar een fractie bewaard gebleven. De veelal gehavende objecten die nu in Museum Catharijneconvent te zien zijn, getuigen nog steeds van de expressiviteit van de laatmiddeleeuwse Utrechtse beeldhouwkunst. Bovenal laten zij zien wat religiositeit in die tijd betekende.

De opbouw van de tentoonstelling is verrassend. In de eerste zaal zijn vooral resten van beelden te zien: een hand, of een vermolmd stuk hout waarop bij goed kijken een voet zichtbaar wordt. Het lijkt wel alsof ze door de verminkingen aan zeggingskracht winnen. Ze zijn onmiskenbaar door een meesterhand gemaakt. Als al zoveel liefde aan de dag gelegd is voor details, wat voor uitstraling moet dan het geheel gehad hebben?

De beelden geven een intieme impressie van het leven van Christus: het contact met zijn moeder, de warmte in hun gezin, de openheid waarmee hij in het leven stond, zijn ontmoetingen, zijn lijden, zijn navolgers. Veel beelden stralen een liefde en betrokkenheid uit die de toeschouwer doet glimlachen. Het is dan ook de moeite waard om vooral zelf te kijken. Het gidsje is verhelderend, maar spreekt toch een meer cognitief hersendeel aan. In de verstilling vinden uw ogen als vanzelf het detail dat er toe doet: het lammetje dat opklimt tegen de benen van de H. Agnes, het hoofd van het Christuskind dat rust

* Detail van het beeld 'Maria met Kind op de maansikkel': het kind rust tegen de wang van de moeder (circa 1525-1530).

* Gehavende hand, afkomstig uit de Maartenskerk te Doorn (circa 1520-1530).

tegen de wang van zijn moeder. De beelden drukken vertrouwen, overgave en transcenden-

tie uit: we zijn in Gods hand, ook als het leven moeilijk is. Pregnant komt dit tot uiting in een beeldengroep die de wake in de Hof van Olijven tot onderwerp heeft. Christus weet dat hij gevangen genomen zal worden. Zijn drie geliefde apostelen zijn in slaap gevallen en hij moet alleen de komende verschikkingen onder ogen zien. Toch heft hij zijn ogen en handen op naar zijn Vader en getuigt hij: "Vader, niet mijn wil, maar uw wil geschiede".

Intimiteit

Deze tentoonstelling geeft een intiem inkijkje in de laatmiddeleeuwse religiositeit. Niets van wat hier te zien is, is afschrikwekkend of angstig. De beeldvoorstellingen uit middeleeuws Utrecht getuigen van een God die nabij en betrokken is. Hier zien we de intentie en intimiteit van de *Navolging van Christus*, het handboek van de Moderne Devotie, verbeeld. De beelden zijn niet statisch of homogeen. De makers hebben allemaal hun eigen kenmerken. In weerwil van vroegere historische opvattingen is goed te zien dat de laatgotische kunstenaars al lang voor de renaissance het geheim van het perspectief en van de anatomie kenden. Bovenal

verstonden zij een kunst die nadien verloren is gegaan: zij konden transcendentie zichtbaar maken, en emoties en zieleroerselen. In de tentoonstelling wordt zichtbaar hoe de laatgotische innigheid plaats gaat maken voor het soberder lijnenspel van de renaissance, dat gestileerder en afstandelijker is.

Reformatie

In de inleidende diavoorstelling blijft de rol van de reformatie onderbelicht. Zij wordt vooral in kerkelijk-religieus perspectief geplaatst. Dat de beeldenstormen plaatsvonden in een roerig tijdgewricht en vooral het werk waren van radicalen met politieke en sociaaleconomische aspiraties blijft buiten beschouwing. Als motief voor de beelden wordt in de diapresentatie en in de catalogus vooral gerefereerd aan de herinneringscultuur en aan argumenten als prestige en zielenheil, maar dit perspectief verklaart de innigheid niet. De beelden laten zien dat 'de ziel' een levend en actueel begrip was: de kunstenaars hadden het vermogen om de ziel te visualiseren en mensen tot in hun ziel te raken. Als zodanig overstijgen de beelden het dualisme, zijn zij balsem voor de ziel en tot op de dag van vandaag een inspiratiebron. Dat heeft niets met heiligen- of beeldverering te maken. In de toeschouwer wordt iets puurs aangeraakt, een besef van 'het ware, het goede en het mooie', ook in haar of hem. In het publieke domein weten wij nu eigenlijk niet meer zo goed raad met deze waarden, ook al zijn zij van essentieel belang voor mens en samenleving.

De tentoonstelling 'Ontsnapt aan de Beeldenstorm' is tot 25 februari in Museum Catharijneconvent te zien.

Dr. Llewellyn Bogaers schreef een dissertatie over de laatmiddeleeuwse religiositeit: 'Aards, betrokken en zelfbewust', zie www.levendverledenutrecht.nl.

* Christus bidt in de Hof van Olijven (laatste kwart vijftiende eeuw).

Barokconcerten op zaterdagmiddag

Zaterdagmiddag 8 december om half vier geven de Cantores Martini, begeleid door een instrumentaal ensemble. een concert in de Domkerk. Op het programma staan: 'Petits motets' uit de Franse Barok van Jean Baptiste Lully en Michel-Richard Delalande.

Een week later, op 15 december, staat de Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk opnieuw in het teken van de barokke muziekstijl. Sopraan Tanja Obalski verleent haar medewerking aan een optreden van Het Barokensemble. Uitgevoerd worden de werken La Françoise van de componist François Couperin (1668-1733), 'Orphee' van Louis Nicolas Clément (1676-1749) en 'Samson' van Elisabeth Jacquet de la Guerre (1665-1729).

Beide concerten beginnen om half vier en zijn gratis toegankelijk. Er wordt wel vijf euro per bezoeker verwacht bij de collecte aan de uitgang.

Haal nu kaarten voor Kinderkerstnachtdienst

Zoals elk jaar is er op kerstavond op maandag 24 december om 19.00 uur weer een spectaculair kinderkerstfeest in de Domkerk. Als het donker is en kinderen anders slapen, kunnen zij nu het kerstverhaal mee beleven in het kindertheater 'De schapen zonder Herder'. Een kleine kudde schapen herinnert zich David de Herder, die koning werd. En ineens willen ze ook zelf een koning. Maar waar dat allemaal toe leidt... In ieder geval eindigt hun avontuur in een stal, met een kribbe.

Alle kinderen van 4 tot 12 jaar zijn welkom bij de kinderkerstnachtdienst in de Domkerk van 19.00 tot 19.45 uur. Omdat we ouders, kinderen, opa's en oma's niet willen teleurstellen en de kerk niet voller kan dan zij kan, kun je alleen naar binnen met vooraf opgehaalde gratis kaarten, zowel voor de volwassenen als de kinderen. De kaarten zijn dagelijks af te halen in de Domkerk vanaf zondag 9 december. Op maandag tot en met vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur, op zaterdag van 11.00 tot 15.30 uur en op zondag van 14.00 tot 16.00 uur. De Domkerk gaat 24 december om 18.30 uur open. Reserveren is niet mogelijk. Informatie: kerkelijk cultureel werk Conny van Lier, kcw@domkerk.nl.

Kerstmusical in de Oranjekapel

Argwaan, Hoogmoed, Haat, Jaloezie, Trots, Paniek, Angst, Ongeloof...

In de kerstmusical 'Heer Anti en het kerstkind' zijn dit antistoffen die gezaaid worden; en kunnen die het 'winnen' van het kerstkind?

Bent u ook nieuwsgierig? Alle talenten van onze kleine gemeenschap hebben zich gebundeld en vertellen u het verhaal, en zingen daar ook bij! U bent welkom op donderdag 13 december om 18.00 uur, met aansluitend een maaltijd (opgave bij Els Spierings, els.spierings@planet.nl, telefoon 271 9342) of bij Ria Beverwijk, riabeverwijk@tiscali.nl 2444 811). De musical wordt nogmaals opgevoerd op vrijdag 14 december om 20.00 uur, met aansluitend chocomelk met kerstbrood.

* Christus ontmoet de Samaritaanse vrouw bij de waterput (circa 1530).

Comité wil Ghanezen warm onthalen

Willemieke Doornenbal

Nog maar twee weken en dan is het zover... van 22 december tot 5 januari komt de Ghanese delegatie deze kant op. Deze delegatie bestaat uit acht Ghanezen, allen afkomstig uit de Nativity Church te Accra. Ze komen in het kader van de vriendschapsband die al vijftien jaar bestaat tussen de Nativity Church uit Accra en de Protestantse Gemeente Utrecht. De groep bestaat uit enthousiaste mannen en vrouwen in verschillende leeftijden, de jongste is 25 en de oudste is maar liefst 72 jaar.

Het Ghana comité is ondertussen druk bezig met de voorbereidin-

gen! Nu het programma rond is en de verschillende taken verdeeld zijn, kunnen we heel concreet de verschillende onderdelen gaan invullen. We zoeken nog mensen die tijdens het bezoek willen koken (voor zowel lunch en avondeten), mee willen doen met activiteiten en die kunnen rijden. Voor de Ghanezen zal het winterse koude klimaat erg wenen zijn, daarom vragen we ook om warme kleren. Heb je nog niet je kledingkast opgeruimd, dan is dit een mooie kans!

Lijkt het je leuk om een keer te koken voor deze interculturele groep? Heb je ruimte om een keertje te rijden of mee te gaan met een activiteit? Vind je het leuk om een Bijbelstudie bij te wonen? Geef je dan op bij Arja Smits door te mailen naar ghna-

nacomite@gmail.com of te bellen naar 06-1974 2623.

Oproep

We zijn nog hard op zoek naar gastgezinnen voor de periode van 22 december tot en met 5 januari. Heb je vrij in de kerstvakantie of vind je het leuk om een interculturele ontmoeting te hebben? Wil je je huis openstellen voor één of meer gasten uit Ghana? Meld je dan aan als gastgezin. Het is een unieke kans om een iets van de warme Ghanese cultuur mee te pakken in de koude winterdagen.

Concreet: we zijn op zoek naar gastgezinnen waar één of twee Ghanezen zouden kunnen logeren voor een of twee weken. Het gaat om de periode om de periode van 22 december tot en met

29 december en de week van 29 december tot en met 5 januari. Het is niet nodig om de hele dag thuis te blijven. De Ghanezen hebben hun eigen programma namelijk en zijn af en toe een avond thuis. Ze kunnen zelf hun weg vinden in Utrecht en zelfstandig reizen. Ze ontbijten bij de gastgezinnen, maar hoeven hierbij niet altijd gezelschap te hebben. Een bed is fijn, maar een matras op de grond kan ook. Alle Ghanezen spreken Engels. Heb je ruimte voor één of twee Ghanezen voor één of twee weken, laat het ons weten!

Voor vragen en aanmelden neem contact op met Arja Smits via ghanacomite@gmail.com of telefoon 06-1974 2623.

Kerst met Holland Baroque Society

Holland Baroque Society en de Belgische accordeonist Tuur Florizoone gaan op 20 december in Utrecht met muziek van J.S. Bach, Monteverdi en Florizoone zelf, op zoek naar het ultieme kerstgevoel. Tuur Florizoone is in korte tijd uitgegroeid tot wellicht één van de meeste geliefde muzikanten van Vlaanderen. Met zijn grote flair en onweerstaanbare podium-présence betovert hij zijn publiek. Melancholische, eenvoudige melodietjes, die de aanzet zijn voor een breed palet aan emoties en kleuren, zijn Tuurs forte. Met een minimum aan middelen zoveel mogelijk muziek maken. Holland Baroque Society is een ensemble dat vanuit de klankwereld van de barokmuziek bruggen slaat van de zeventiende en achttiende eeuw naar het hier en nu. Dit resulteert in afwisselende concerten, waar dit concert in Vredenburg Leeuwenbergh, op 20 december om 20.00 uur het zoveelste bewijs van belooft te worden. Dit concert wordt ook nog gegeven in Cuijk en in Rotterdam. Meer informatie staat op www.hollandbaroque-society.com.

* Holland Baroque Society.

Kerst in de Klaas

Steven Slappendel

Op 16 december is in aansluiting op de kerstmarkt in de Twijnstraat 'Kerst in de Klaas'. Dit jaar is het thema 'Beleef het verhaal', in aansluiting op het jaarthema van Vorming en Toerusting 'Goed Verhaal!!'. De aankondiging van de geboorte van Jezus aan de herders werd ondersteund door engelenzang en in de kersttijd klinkt er veel muziek om het verhaal te beleven. Met deze kerstactiviteit voor en van gemeenteleden en de vele 'aanlopers' vanuit de Twijnstraat (vorig jaar liepen

drieduizend mensen de kerk in), klinkt vanuit alle hoeken van de kerk zang en muziek.

Het programma begint om 12.30 uur. Zo ongeveer ieder heel uur is er koor- en samenzang en ieder half uur een programma voor de kinderen. Voor de kinderen is er een kerstverhaal, we zingen samen kinderkerstliederen en er zijn ook workshops voor kinderen met muziek. In de knutselhoek maken kinderen hun eigen boekje met kerstverhalen. Om 16.00 uur zijn er verschillende medewerkers in Licht en Lied en vanaf 17.00 uur wordt het programma afgesloten met een Sing-in. Op het koor van de kerk is een tentoonstelling ingericht over een 'Goed Verhaal'.

* Knutselhoek tijdens Kerst in de Klaas (foto Alie van den Dikkenberg).

(advertenties)

Verweij
elektrotechniek
Verweij
Beveiligings
Systemen VBS

Vakmensen in installeren

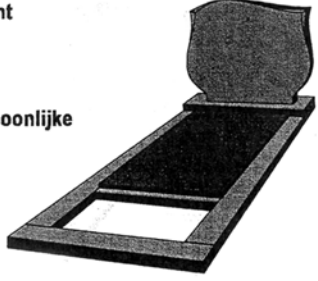
Erkend
Uno-to
Beveiligings
Installateur

Veldwade 8
3439 LE Nieuwegein
Telefoon 030-2886513

STEENHOUWERIJ
JONGERIJS

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

**Schaverijstraat 59,
3534 AS Utrecht,
tel. 030-2444004**

www.steenhouwerij.nl

Prettig
professioneel!

Prins

www.prinsbv.eu

Schaverijstraat 37 | 3534 AS Utrecht | telefoon: 030-2468870

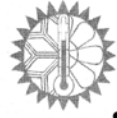
**Steeds op de hoogte blijven van de nieuw
verschenen boeken op het christelijk en
kerkelijk erf? www.boekentafels.nl**

Een verzoek

Mijn doctoraalscriptie heeft de titel: 'Johan Hendrik Grolle. Het denken van een Hervormd predikant over de relatie Kerk en Israël'. Het mondeling examen hierover is inmiddels afgenomen. Maar zoals gebruikelijk tijdens een onderzoek, blijven er altijd vragen over en ook deze vragen zou ik graag een antwoord willen hebben.

Ds. J.H. Grolle was van 1928-1947 als predikant van de Hervormde Gemeente Utrecht verbonden aan de Nicolaïkerk. Van 1947-1965 was hij predikant-secretaris van de Raad voor Kerk en Israël, en als zodanig onderhield hij goede contacten met de joodse christenen van Hadderech. Uit het huwelijk van ds. Grolle en zijn vrouw zijn twee kinderen geboren. Zijn zoon is vorig jaar overleden, over zijn dochter heb ik tot nu toe geen gegevens gevonden.

Is er onder u iemand die Grolle van nabij heeft meegemaakt en bereid is om middels een interview mij enige gegevens te verstrekken?
Is er iemand die mij inlichtingen kan geven over Hadderech?
Zo ja, wilt u dan contact opnemen met:
Hester Damman, W. Dreeslaan 17, 7103 JE Winterswijk
Tel.: 0543 534164, 06 155 676 45, e-mail: hester@damman.org

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT B.V.

- Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 40 jaar een betrouwbare partner voor de aanleg en onderhoud van installaties in kantoren, bedrijfsruimten, scholen, kerken en ook in particuliere woningbouw.
- Bij ons kunt u dus terecht voor:
 - * centrale verwarming
 - * ventilatie en luchtbehandeling
 - * koeling
 - * meet- en regeltechniek
 - * service en onderhoud
 - * verhuur, lease en verkoop CV-ketels
 - * dak- en zinkwerk
 - * sanitair
 - * riolering
 - * gas
 - * water
 - * stadsverwarming
- bel gerust voor een vrijblijvende offerte
- **Pakketboot 5 - 3991 CH Houten**
- **Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044**
- **Internet: www.vossebelt.org**
- U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

Citypastoraat Domkerk

Zondag 9 december, tweede Advent, gaat ds Netty de Jong-Dorland voor in de dienst van Schrift en Tafel. Ook zondag 16 december gaat de eigen predikant voor.

Kerk op Schoot is een initiatief van ouders die hun kind geregeld op zondag naar de crèche brengen. Zondag 16 december is de eerstvolgende keer.

Maandag 17 december komt de groep twintigers/dertigers weer bij elkaar. In deze kring voor 20/30-ers staat studie, uitwisseling en ontmoeting centraal. Wil je nadenken en andere jonge mensen leren kennen meldt je dan aan bij ds Netty de Jong-Dorland. predikant@domkerk.nl, telefoon 2400 660.

Op woensdag 19 december is er van 10.30 tot 14.00 uur een kerstviering voor wie 75 jaar en ouder is. Na ontvangst met koffie en thee is er een kerstviering en tot slot een gezamenlijke maaltijd. Op verzoek wordt vervoer van en naar huis verzorgd. Informatie en opgave bij: Uriël da Costa, telefoon 273 5782 en ds Netty de Jong-Dorland, 2400 660.

Dagelijks is om 12.30 uur het oecumenisch middaggebed. Op maandagmorgen om 7.00 uur het ochtendgebed. De vespers vinden plaats op zondag en woensdag om 19.00 uur.

Op zaterdagmiddag om 15.30 uur is er wekelijks een concert in het kader van de 'Zaterdagmiddagmuziek'.

Eglise Wallonne (Pieterskerk)

Zaterdag 15 december is de Pieterskerk open voor publiek van 12.00 tot 16.00 uur.

Zondag 16 december is om 16.00 uur het Fête de l'Avent, het Adventsfeest. Het is voor de organisatie noodzakelijk dat u zich van tevoren opgeeft, dat kan via info@eglisevallonne-utrecht.nl of 030-2311485 (inspreken). Deze zondagochtend is er geen dienst.

Jacobikerk

Op zondag 9 december is er weer een themalunch, ditmaal een algemene over christen-zijn op je werk. De lunch vindt aansluitend aan de ochtenddienst plaats van 11.45 uur tot ongeveer 13.15 uur. Geef je op via de site www.jacobikerk.nl of via Daan van den Born (wavandenborn@gmail.com).

Op dinsdagmiddag 18 december vieren de ouderen het kerstfeest in de gemeentesaal van de Jacobikerk. De middag begint om 14.00 uur en duurt tot 16.00 uur. Behalve veel zingen en een meditatie door ds Zoutendijk, vertelt mevrouw

van Maanen het kerstverhaal. Graag aanmelden bij mevrouw Kroneman (hkroneman@case-ma.nl). Hebt u problemen met vervoer, dan kunt u ook contact met haar opnemen.

Op zaterdag 22 december vieren de kinderen hun kerstfeest vanaf 18.30 uur in de Jacobikerk. Nu wordt er al druk geoefend tijdens de kindernevendienst. De kinderen zijn zelfs zo serieus aan het werk, dan ze aan het einde van de dienst niet meer terugkeren in de kerk. Van harte welkom om het kerstfeest mee te vieren in deze laagdrempelige bijeenkomst op 22 december! Elke tweede en vierde maandag van de maand wordt er gebeden in de bovenzaal van de Jacobikerk. Het is belangrijk dat we voor elkaar blijven bidden. Je bent van harte welkom om mee te bidden van 19.45 uur tot 20.45 uur, de eerstvolgende keer is op 10 december. Wil je gebedspunten doorgeven, dan kan dat via gebedsgroep@jacobikerk.nl

Op 15 december geeft het USKO een concert in de Jacobikerk: het Requiem van Mozart wordt uitgevoerd. Er is nog plaats voor koffieschenkers die voor het concert en in de pauze mensen van koffie willen voorzien. Als dank kun je gratis meegenieten van dit mooie concert. Geef je op via verhuur@jacobikerk.nl.

Johannescentrum

Op zondag 9 december gaat pastor Huub Schumacher voor en zingt ook ons koor. Het thema is: 'Hoog tijd voor fase 2'. De lezingen zijn uit Maleachi 3: 1-4 en Lucas 3: 1-6. Beide lezingen spreken over het aanleggen van een weg, want er is iemand die komen gaat. Ook in de Advent moeten wat wegwerkzaamheden gebeuren!

Op zondag 16 december gaan we in het kader van 'Verhaal halen', een dinertour langs Bijbelse maaltijden maken, te beginnen in Leviticus. Eten, voedsel en voedselproducten zijn in de joodse traditie verweven met de religie. Talloze spijswetten reguleren de verhouding tussen rein en onrein. Opmerkelijk dus dat het christendom dit onderdeel van de traditie laat liggen. Is alle voedsel wel 'rein'? Ook als het geproduceerd wordt ten koste van Gods schepping? Geen feest in het jodendom zonder maaltijd. Binnen de joodse traditie is de maaltijd iets heel bijzonders: altijd verwijst ze naar hoe het er in het Beloofde Land behoort toe te gaan. In deze viering gaan drie mensen voor: Bettina van Santen, Harry Wim Wierda en Kees Wijnen. De vieringen beginnen om 10.30, voor en na de viering staat de koffie klaar.

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Marcuskerk
Zondag 9 december, tweede Advent, is de voorganger ds Hans Koops. Ook deze zondag verwachten we een profeet,

WIJKNIEUWS

Maleachi. Na de ochtenddienst zal er een gemeenteberaad worden gehouden, waarin de kerkenraad de gemeente zal informeren over de financiële situatie en mogelijke oplossingen. De kerkenraad vraagt de gemeente met klem om met haar mee te denken.

Zondag 16 december, derde advent gaat ds Hans Koops voor in de Marcuskerk in een dienst van schrift en tafel. De profeet Sefanja vertelt ons over het feest dat komt. Het avondmaal dat we vieren is daar een voorafspiegeling van. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk, waarin voorgaat ds Hans Koops. Zie verder onder vespers in Zuidoost.

Als het goed is hebben alle kinderen van de Marcuskerk en de Nicolaïkerk een uitnodiging ontvangen om mee te komen zingen en spelen. Heb je de uitnodiging niet gekregen, maar wil je toch meedoen? Van harte welkom. Meld je even aan bij iemand van het kindernevendienstteam. Het kinderkerstfeest wordt ook dit jaar gehouden op kerstavond om 19.00 uur in de Marcuskerk. De repetities zijn op 9, 16 en 23 december van 11.30 tot 13.00 uur in de Marcuskerk.

Op zondag 11 november - dag van de Heer - werd in het gezin van Patrick en Marjan Dekker-van Helden (Duurstedelaan 113, 3525 AP) een dochter geboren: Nienke. We hopen dat dit zondagskind mag opgroeien tot eer van haar Schepper en vreugde van haar ouders.

Wilhelminakerk

Op zondag 16 december gaat ds Marian van Giezen voor in viering in de Wilhelminakerk. Op 15 november overleed Lubbertus Willem Gerrit Scholten, op de leeftijd van 86 jaar. Hij woonde op Oudwijk 35. Zijn vrouw Jon was in augustus van dit jaar overleden. Bert Scholten was tot het laatst helder van geest en bleef de wereld om zich heen met grote belangstelling volgen. Zijn lichaam was echter op. Wat rest is dankbaarheid om een rijk en goed leven. Mogen zijn zoons daarin de kracht vinden bij het grote gemis van hun beide ouders, zo kort na elkaar.

Nieuwe Kerk Utrecht

Het Kinderkookcafé in de bovenzaal van de Nieuwe Kerk is op 8 en 15 december van 10.00 tot 12.00 uur. Er wordt gekookt, geknutseld, geluisterd naar een Bijbelverhaal, gezongen en spelletjes gedaan. Je kunt je opgeven via kindercookcafe@nk-utrecht.nl.

Op zondag 9 december is er weer de maandelijkse MEER-avond. Samen gaan we zingen en bidden en een spreker zal ons meenemen in de verdieping van ons geloof. Om 19.00 uur staat de koffie klaar en de avond begint om 19.30 uur. Wees allemaal welkom.

Op woensdag 12 december is er weer een maandelijkse maaltijd. Om 11.00 uur staat de koffie klaar en om 12.00 uur is er een gezamenlijke maaltijd. Mocht je niet kunnen komen dan kun je je afmelden op maandag 10 december vóór 12.00 uur bij Riet de Haas, telefoon 271 3946 en bij Hylkje Volberda, 261 3474.

Op donderdag 20 december is er weer de gezamenlijke kerstviering in de Nieuwe Kerk. Om 16.30 uur start de dienst in de kerkzaal. De meditatie wordt verzorgd door ds C van Wieren. Willemien van der Vlist vertelt het kerstverhaal. We besluiten deze dienst met een feestelijke maaltijd. Opgave graag vóór 17 december bij mevrouw A. Luijmes, telefoon 2710 737 en bij mevrouw Hylkje Volberda.

Nicolaïkerk

Hemel en aarde beleven en bewegen

Zondag 9 december is de tweede zondag van de Advent. Ds Dirk Neven gaat voor in deze dienst en organist is Ko Zwanenburg. We zullen deze dienst de stem in Lucas 3: 1-6, horen, de stem van de roepende in de woestijn, Johannes de Doper. Ook horen we uit de Profetie van Maleachi. Hij schrijft, zo rond 450 voor Christus, noch over Johannes noch over Jezus. Hij reageert op wat hij in zijn eigen tijd ziet gebeuren. De tempeldienst wordt verwaarloosd. Mensen haken af. Ze zien dat het de onrechtvaardigen voor de wind gaat, terwijl goede mensen onrecht lijden. En ze vragen zich af: is gelovig, rechtvaardig leven wel de moeite waard?

Zondag 16 december is ds Harry Zeldenrust opnieuw de voorganger. De derde zondag van Advent draagt vandoes de mooie Latijnse naam Gaudete, wat betekent: verblijdt u. Deze naam is ontleend aan Filippenzen 4: 4. De Heer is onze vreugde; ik zeg u: wees altijd verheugd. Het staat tegenover de bezorgdheid: wees over niets bezorgd. We lezen uit het evangelie Lucas 1: 26-38, het verhaal van de aankondiging van de geboorte van Jezus. We lezen daarnaast uit het eerste testament Jesaja 7: 10-14. Dat gaat over een geboorteaankondiging in donkere tijden. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Zie verder elders in dit nummer.

Pniëlkerk – Triumfatorkerk (West)

Zaterdag 8 december strijkt het interculturele festival De Culturele Karavaan neer in de Triumfatorkerk. In het programma spelen wijkbewoners een grote rol, bijvoorbeeld in de Sacred Songs van stemkunstenares Monica Akihary met de mooiste stemmen van Kanaleneiland, of in de talentshow In The Spirit Of voor jonge wijkbewoners, of in de dialoogmaaltijd Eat & Meet met hapjes uit allerlei wereldkeukens.

Op woensdag 12 en 19 december zijn er oecumenische adventvespers, een kort moment van rust op weg naar Kerst, om 19 uur in de Dominicuskerk. Het ouderenkerstfeest (dit keer van beide brandpunten samen) is op dinsdag 20 december in de Triumfatorkerk met muziek, een overdenking en een lekkere lunch. Vergeet u niet zich hiervoor even aan te melden?!

Nu de Ghanese delegatie eindelijk toch toestemming heeft gekregen om Utrecht in december te bezoeken, moet er veel geregeld worden in korte tijd. Het Ghana comité is nog op zoek naar logeeradressen, koks en warme kleding! Meer informatie bij Arja Smits.

Zondag 9 december is er op Kanaleneiland een oecumenische dienst in de katholieke kerk (dus al om 9.30 uur!), waarin ds Vijfinkel uit Harderwijk samen met de katholieke pastor voorgaat. In de Pniëlkerk is ds Martin Snaterse de voorganger – voor gemeenteleden uit de voormalige Mattheüskerk nog een oude bekende, tegenwoordig missionair predikant in Houten.

De SMS-dienst op 16 december in de Pniëlkerk heeft als thema: 'Het goede, het kwade, en jij?'. De voorganger is ds Pieter van Winden, de muziek wordt verzorgd door gospelgroep Reflection. In de Triumfatorkerk gaat dan de Utrechtse emeritus-predikant ds Willem Duvekot voor.

Tuindorperkerk Utrecht

Het kerkelijk jaar is weer afgesloten met een zeer mooie dienst waarin het koor van de Tuindorperkerk zich weer van zijn/haar beste kant heeft laten zien. Een prachtige aanvulling op een toch al mooie dienst. Advent komt er nu aan. Vooral voor de kinderen in de kerk een drukke, maar vooral ook mooie periode. Centraal deze periode staan de vier profeten. Iedere zondag wil een reisleder laten zien hoe mooi alles is, maar als hij op de plek aankomt is er niets moois te zien. Dan komt de profeet van de zondag vertellen dat er eens een tijd zal komen waarin alles mooi en goed zal zijn. Het eindigt allemaal op Kerstzondag. Er is licht in de duisternis, maar dat lijkt tegen te vallen. In de stal zien we wel een klein lichtje bij een kind. Is dat alles? Benieuwd geworden? Kom dan, eventueel samen met uw kinderen eens één van de diensten bezoeken.

Om alvast te noteren in uw agenda: In de kerstnacht (24 december) zullen ook dit jaar de 15-plus jongeren van de Tuindorperkerk zich weer van hun beste kant laten zien. Er wordt druk gewerkt aan een mooi theaterstuk waarin het zal gaan over 'sterke' mensen. Verder zullen er uiteraard ook weer diverse carols worden gezongen, begeleid door lokaal muziek talent. Aanvang die avond 22.00 uur. Na afloop zal er ongetwijfeld weer nagepraat kunnen worden onder het genot van een drankje. Meer weten over deze en andere activiteiten? ga dan naar: www.tuindorperkerk.nl.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

De diaconie van de wijkgemeente Zuilen zet in de adventstijd het project Vrienden van Rwanda centraal.

vervolg op pagina 9

kerk in de stad

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging – als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):
naam:
straat en huisnummer.
postcode
woonplaats:
telefoonnummer (i.v.m. controle)

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar
Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.
of stuur een e-mail naar abonnement@protestant-utrecht.nl

U ontvangt Kerk in de Stad per post elke twee weken thuis.

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

Sensor
Utrecht
DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensor.nl

OP RADIO EN TELEVISIE

WILDE GANZEN

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Op 8 en 9 december voor Burkina Faso: Opzet kippenfarms in Goue
Om honger en armoede onder vrouwen en kinderen te bestrijden is de vrouwen gevraagd na te denken hoe dit zou kunnen. Unaniem stemden ze voor het fokken van kippen.

Op 15 en 16 december voor Georgië: renovatie onderwijscentrum voor kinderen
In Georgië worden steeds meer kinderen opgevangen in kleinschalige gezinsvervangende tehuizen in plaats van in weeshuizen. Er is behoefte aan veel meer van dit soort woonhuizen, maar ook aan de sociale en educatieve ontwikkeling van de opgevangen kinderen.

Op 22 en 23 november voor Cameroun: aanschaf medische apparatuur kraamkliniek
Voor veel zwangere vrouwen uit Babam en omgeving in Cameroun is de afstand naar het districtziekenhuis te groot en de weg verkeert in slechte staat. De nabijgelegen kraamkliniek Santa Monica wordt uitgebreid en voorzien van echoapparatuur, twee brancards en twee kraambedden.

Helpt u mee?

Rekening 40.000 • Wilde Ganzen in Hilversum.
www.wildeganzen.nl

Omdat ieder persoon bijzonder is...

barbara
uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 **barbarauitvaart.nl**
Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

Ouwerkerk

Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

Reisboekhandel
INTERGLOBE
Reisgidsen

Landkaarten
(overzichtskaarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld
*

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401

www.kinderdienst.nl

dé website voor
leiding van kinder-
nevendienst en
kinderwoorddienst

REPARATIE

**Klokkenatelier
Jan Haasnoot**

Voor al uw klokken en
barometers
(reparatie en verkoop)
Vleutenseweg 320,
Utrecht.
Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

'KidSjes'

TUINAANLEG

Hoveniersbedrijf

TUINLAND

Voorjaarklaar maken
van uw tuin. Tevens
rooien van bomen. Ook
voor uw straatwerk,
schuttingen en
graszoden. U de klus, wij
de kennis.
www.tuinensierbestrating.nl
Tel.030-6865858
mob. 06-55713383

**Brinkers
Tapijten Gordijnen**

KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

www.boekentafels.nl

**steenhouwerij
JOH. JANSEN & Zn.**
GRAFMONUMENTEN

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 – 2516955

**Woninginrichting
Ter Hoeve**

Voor meubelovertrekken
en meubelreparaties
Bel: (030) 26 17 605
en wij komen langs voor
prijsopgaven.

Voor een bescheiden
bedrag komt u in meer
dan 4000 gezinnen, plm.
10.000 lezers.
[advertenties@
protestant-utrecht.nl](mailto:advertenties@protestant-utrecht.nl).

Lauteslager
makelaars bv sinds 1850
Catharijnesingel 100
3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

alting & partners
uitvaartonderneming

030-238 00 38
altinguitvaart.nl

Nel van Ratingen Annemieke Zwanenburg Hiske Alting Petra Branderhorst
voor begeleiding van **eigenzinnige** uitvaarten

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

*"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen,
directeur van Uitvaartverzorging
H. Agterberg in Utrecht.
Al 100 jaar verzorgen wij
complete begrafenissen en crematies.*

*Met al uw wensen wordt rekening
gehouden. De overledene kan
bijvoorbeeld worden overgebracht
van het woonhuis of ziekenhuis
naar ons sfeervol ingerichte
uitvaartcentrum aan de
Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht.
Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook.*

*Ons team van professionele medewerkers regelt dat
allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom
7 dagen per week bereikbaar
- zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden
direct hulp te bieden."*

Uitvaartverzorging H. Agterberg
Wolter Heukelslaan 50-51
3581 ST Utrecht
telefoon **(030) 251 09 82**
Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

Afscheid. Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

**PCB
UITVAARTZORG**

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoel-gebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

09-12 2e Advent
16-12 3e Advent

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds C.P. Bouman,
Utrecht, viering Heilig Avondmaal
16-12 ds C. Hoogendoorn, Amersfoort

Domkerk *
Domplein
Diensten: 10.30 u.
09-12 ds N.J. de Jong-Dorland
16-12 ds N.J. de Jong-Dorland
Vespers, 19.00 u.
09-12, 16-12

Evang.-Lutherse kerk
Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
09-12 mw.ds C. Karrer
15-12 19.00 u. ds C. Karrer, duitstalig
16-12 mw.ds C. van Opstal

Evang.-Lutherse kerk De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 mw.ds K. Storch, viering Heilig Avondmaal
16-12 mw.ds E. Treurniet

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds A.J. Zoutendijk
16-12 ds A. Markus
Diensten: 17.00 u.
09-12 dr. H. de Leede
16-12 ds A.J. Zoutendijk

Janskerk *
EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
09-12 ds H. Pals
16-12 past. mw. M. Milder

Johannescentrum *
M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
09-12 past. H. Schumacher, echaristie
16-12 werkgroep vieringen

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds D. Werkman
16-12 ds J.S. Koops, viering Heilig Avondmaal
17.00 u. vesper

Nicolaïkerk *
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds D. Neven
09-12 ds Zeldenrust, dienst van Schrift & Tafel

Nieuwe Kerk *
Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds B.C. van Wieren
16-12 ds A. van Buuren, Amsterdam

Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10.00 u
09-12 mw. ds A. van ´t Spijker
16-12 mw.dr. M. Klomp/ ds W. van Holten

Pieterskerk,
Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
09-12 Pr. L. Hamrat
16-12 16.00 u. Fête de l’Avent

Pniëlkerk *
Lessinglaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds M. Snaterse
16-12 ds P. van Winden, SMS-dienst

Triumfatorkerk *
Marco Pololaan
Diensten: 09.45 u.
09-12 dienst in kath. kerk, ds B. Vijfinkel, Har-derwijk
16-12 ds W.S. Duvekot

Tuindorpkerk *
Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds Y. Viersen
16-12 ds P.J. Rebel, dienst van Schrift & Tafel

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat
Diensten 10.00 u.
09-12 dienst in Marcuskerk
16-12 mw.ds M. van Giezen

andere kerken

Baptisten Gemeente
Utrecht ‘Silo’
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds T. de Graaf
16-12 mw.ds W. Bakkes

Doopsgezinde Gemeente*
Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
09-12 zr. T.M.A. Brouwer
16-12 ds A.J. Noord, muzi-
kale dienst m.m.v. gemeenteleden

Geertekerk, *
Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
09-12 ds A. Wieringa
16-12 ds C. van Egmond

Gemeenschap Wladimirska
Zorgcentrum Hart van Lombok
Kanaalstraat 197
Diensten: 10.30 u.
09-12 geen viering

16-12 Zondag van de voorouders des Heren, vad. H. Sterenberg

Kerk van de Verkondiging van de Moeder Gods
Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
09-12 27e Zondag na Pinksteren
16-12 28e Zondag na Pinksteren, Zondag van de Voorvaders

Holy Trinity Church
Van Limburg Stirumplein
Diensten: 10.30 u.
09-12 Sung Eucharist, Rev. P. Cousins
14.30 u. Choral Evensong, Rev. P. Cousins
16-12 Sung Eucharist, Rev. C. Nicholls

Huis van Vrede
Hart van Noord school, Geallieerdenlaan
Diensten: 11.00 u. met Marokkaans ontbijt
09-12 dhr. C. Bakker
16-12 dhr. G. Knoop

ICF Utrecht
Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-
talig
09-12 J.H. Bonhof
16-12 L.A. den Butter

Jeruëlkapel, *
Vrije Evangelische Gemeente Ivoordreef
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds Spee, Maaltijd van de Heer
16-12 mw.drs. J. v.d. Kamp

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
09-12 luit. M. Potters
16-12 env. C. Ossewaarde

Nederlands Gereformeerde Kerk
Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
09-12 ds M. Janssens, viering Heilig Avondmaal
16-12 ds M. Janssens
Diensten, 17.00 u.:
09-12 ds M. Janssens
16-12 ds A.W. Vos

Oecumenische onderweg-kerk Blauwkapel
Kapeldwarweg
Diensten: zondag 10.30 u.
09-12 15.00 u. past. B. van Empel, m.m.v. kamerkoor Akkoord, o.l.v. dhr. C. van der Poel

16-12 15.00 u. past. A. van Dam, m.m.v. Koor Thaletas o.l.v. mw. A. van de Niet, organist dhr. E. Vliem

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
09-12 tweede zondag van de Advent, past. B. Wallet
16-12 derde zondag van de Advent, past. A. Duurkoop

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 past.mw. M. van der Zande
16-12 past. P. Buis

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
09-12 past. W. Oldenhof
16-12 ds K. Vos
20-12 20.30 u. ds F. Kruijne

St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) locatie Oudenrijn
van Heuven Goedhartlaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 ds J.J. Tersmette
16-12 past. W.A. Smit

St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) locatie Overvecht
Paranadreef
Diensten: 10.30 u.
09-12 mw. ds N.Th. Overvliet
16-12 mw.ds A. Hoffmann

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
09-12 past. B. van Empel
16-12 mw.ds L. Meiling

zorgcentra

Alb.van Koningsbruggen
Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.
09-12 Prot.
16-12 RK

De Lichtkring
Eykmanlaan
Diensten: 17.00 u.
09-12 ds C.P. Bouman
16-12 mw. A. van der Schrier

Rosendael
Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
09-12 onbekend
16-12 onbekend

Swellengrebel
Burg. F. Andreaelaan
Diensten: 10.00 u.
09-12 mw. A. van der Schrier
16-12 geen viering

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
09-12 mw. A. Dubois
16-12 dhr. Prins

Tolsteeg
Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
09-12 RK dienst
16-12 ds H. Bonestroo

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
09-12 ds S. Visser
16-12 dr. J. van Amersfoort

Tuindorp-Oost
Winklerlaan
Diensten 10.00 u.
09-12 pr. P. Koper s.j.
16-12 dhr. G. Krul

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
09-12 dhr. A. Hubers
16-12 ds A. Lapohos

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.:
12.45–13.00 u
Zaterdag 11.00 u. eucharistie

VRIJDAG
’t Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.
07-12 dhr. G.J. Kroon
20-12 14.30 u. gezamenlijke kerstviering

Zorgcentrum de Bijnkershoeck
Van Bijnkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.

ZATERDAG
Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven GoedhartIn 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis
Wolvenplein
Diensten: 10.45 u.

AGENDA

vrijdag 7 december
18.00 uur Bethelkerk, Kerst- en wintermarkt wijkgemeente Zuilen

zaterdag 8 december
10.00 uur Bethelkerk, Kerst- en wintermarkt
10.00 uur Wilhelminakerk, ‘Bidden met de benen’
15.30 uur Domkerk, Zaterdagmiddagmuziek met Cantores Martini
16.30 uur Triumfatorkerk, Culturele Caravaan met ‘In the spirit of’, Sacred songs en ‘Eat and Meet’

zondag 9 december
13.00 uur Janskerk, bespreking gedichten onder leiding van Harry Pals

woensdag 12 december
19.30 uur Nicolaas-Monica parochiekerk (Boerhaaveplein), oecumenisch avondgebed

donderdag 13 december
18.00 uur Oranjekapel, kerstmusical ‘Heer Anti en het kerstkind’ (eerst maaltijd)

vrijdag 14 december
20.00 uur St. Aloysiuskerk, Weihnachts-Oratorium door Utrechtse Oratorium Vereniging
20.00 uur Het Treffpunt (Kerkweg, Maarssen), benefietconcert CZOV Excelsior

zaterdag 15 december
15.30 uur Domkerk, Zaterdagmiddagmuziek met Barokensemble en sopraan Tanja Obalski

zondag 16 december
15.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), kerstconcert voor de wijk met koren Otio en Weerklank
15.30 uur Geertekerk, kerstconcert met Schola Kwartet
17.00 uur Marcuskerk, vesper met thema ‘Geboorteverhalen’

woensdag 19 december
19.30 uur Nicolaas-Monica parochiekerk (Boerhaaveplein), oecumenisch avondgebed

donderdag 20 december
19.00 uur Vredenburg Leidsche Rijn, uitvoering Messiah van Händel
20.00 uur Vredenburg Leidsche Rijn, kerstconcert met Holland Baroque Society en accordeonist Tuur Florizoone
20.15 uur De Wijkplaats (Joh. Camphuijsstraat), Taizéviering jongeren

zaterdag 22 december
16.00 uur Jeruëlkapel (Ivoordreef), volkskerstzang met Vrije Evangelische Gemeente

maandag 23 december
15.00 uur Jacobikerk, volkskerstzang

dinsdag 24 december
19.30 uur Geertekerk, kerstmusical ‘Engelen op je pad’

LEESROOSTER

De komende weken meldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo dec 9 Zacharia 10:6-12
ma dec 10 Zacharia 11:1-14
di 11 dec Zacharia 11:15-17
wo 12 dec Psalm 126
do 13 dec Zacharia 12:1-8
vr 14 dec Zacharia 12:9-13:1
za 15 dec Zacharia 13:2-6

zo 16 dec Zacharia 13:7-9
ma 17 dec Zacharia 14:1-11
di 18 dec Zacharia 14:12-21
wo 19 dec Lucas 1:1-25
do 20 dec Lucas 1:26-38
vr 21 dec Lucas 1:39-56
za 22 dec Lucas 1:57-66

vervolg van pagina 9

Rwanda is een land dat zeer geleden heeft onder de burgeroorlog. Thans, bijna twintig jaar later kent het land een bloeiende economie, is er rust en veiligheid, en maakt het snelle vooruitgang op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting. De Stichting ‘Vrienden van Rwanda’ richt zich op het bieden van kansen voor scholing aan jonge mensen. Daarnaast heeft de stichting een vakschool opgericht die tevens fungeert als ontmoetingscentrum voor mensen uit de omgeving. Door de verkoop van de producten van het naaiatelier, de bakkerij en de timmer-

manswerkplaats wordt een gedeeltelijke zelffinanciering nagestreefd. Op deze wijze biedt de Stichting Vrienden van Rwanda perspectieven voor een groot aantal mensen die leven in Kirinda en omgeving.

Bethelkerk
Vanaf 6 januari hoeft niemand meer met de ziel onder de arm te lopen op de eerste zondag van de maand. Want dan is er in de Bethelkerk van alles te beleven, voor jong en oud, van 14.30 tot 16.30 uur. We denken nog na over iets bijzonder op elke middag. Dat kan van alles zijn, een wandeling, iets muzikaals, of een zangdienst. De toegang is gratis maar kosten

van koffie/thee of later op de middag een drankje zijn voor eigen rekening. Zondag 10 februari is in de Bethelkerk een interculturele viering, getiteld: ‘met het oog op Tamar’. De Zoutmankring in Zuilen heeft de Bijbel opengeslagen met een groep in Durban, Zuid-Afrika. Het afgelopen seizoen is er cross-over Bijbel gelezen: 2 Samuël 13,1-22. De hoofdpersoon is Tamar. De gesprekken zullen gaan over geweld, misbruik en begeerte. Er zijn skype- en andere digitale contacten geweest. In Utrecht en in Durban hebben wij bij elkaar in de groep gekeken en geluisterd. Op 10 februari is er uitwisseling van beide groepen.

De coördinator van de groepen uit Durban, in Zuid Afrika komt bij ons op bezoek met zijn vrouw. Ze hebben een aandeel deel aan de viering op 10 februari. Alvast agenderen!

Oranjekapel
De derde adventszondag, een viering van Schrift en Tafel met ds Mirella Klomp als voorganger, wordt in de Oranjekapel muzikaal opgeluisterd door een blokfluitkwartet. Gedurende de hele adventstijd zijn er na de dienst in de Omloop traditiegetrouw prachtige door mevrouw Klara Fietje beschilderde kaarsen te koop; de opbrengst komt ten goede aan de kapel!

7 DECEMBER
2012

Erna Treurniet

Zaterdag 24 november was er een stadbrede actie van Voedselbank+ en Albert Heijn, een zo genoemde klantenactie. We vroegen klanten iets te kopen en te geven aan de voedselbanken. In de winkels had AH een schap gemaakt met producten waar de voedselbank om vroeg: houdbare producten, die in de winkels meestal niet overblijven en zo welkom zijn in een voedselpakket.

Eind juni was een dergelijke actie gehouden in Overvecht en Lunetten met groot succes. Achteraf kunnen we zeggen dat het een vooroefening was voor een actie stadbreed. Drie managers van AH-filialen trokken intern de actiekar, twee coördinatoren van de voedselbanken wuiven met hulp van Utrecht Cares en de Vrijwilligerscentrale in de stad.

Op de dag van de actie waren 135 vrijwilligers in touw in twintig AH-winkels. Uiteraard vrijwilligers van de voedselbanken en partners, kinderen, vrienden, en ook vele anderen. Er reden vier bussen, waaronder die van Voedselbank+ en die van Emmaus, met chauffeurs en rijders. Een extra magazijn naast het magazijn van Voedselbank+ Utrecht aan de Kanaalweg werd gratis beschikbaar gesteld. AH klanten bleken gul. Eén, of, als mensen meer te besteden hadden, meerdere producten werden gekocht voor de voedsel-

Geslaagde actie Voedselbank en AH

* ... "Hysterisch veel opgehaald" ...

bank, er waren er die een hele doos of winkelmand vulden. Voor ons vrijwilligers leuke reacties als: "Wat goed dat jullie dit doen." Vroeg in de avond, toen alle containers met bananendozen en kratten in het magazijn stond kregen we een juichend sms-je van Ingrid: je gelooft maandag je ogen niet: hysterisch veel opgehaald.

'Hysterisch veel'
Maandag bleek het niet te tellen zo veel. "Wij hadden zeker veertig dozen." "Wij zestig." "Wij vijf containers vol". "Julie hebben goed gedraaid". Als alles gesorteerd is, wordt het geteld. Een welkome basis voor de 530 pakketten die wekelijks uitgegeven worden in Utrecht. En AH, waar we elke week le-

vensmiddelen van krijgen, zorgt met kerst voor een extra pakket voor de deelnemers aan de voedselbank Utrecht. Dat andere supermarkten, distributiecentra, voedselproducten en -verwerkers hun voorbeeld mogen volgen, zodat er geen eten meer weggegooid wordt en we met elkaar leren delen wat er is.

Het was levendig in het Stiltecentrum

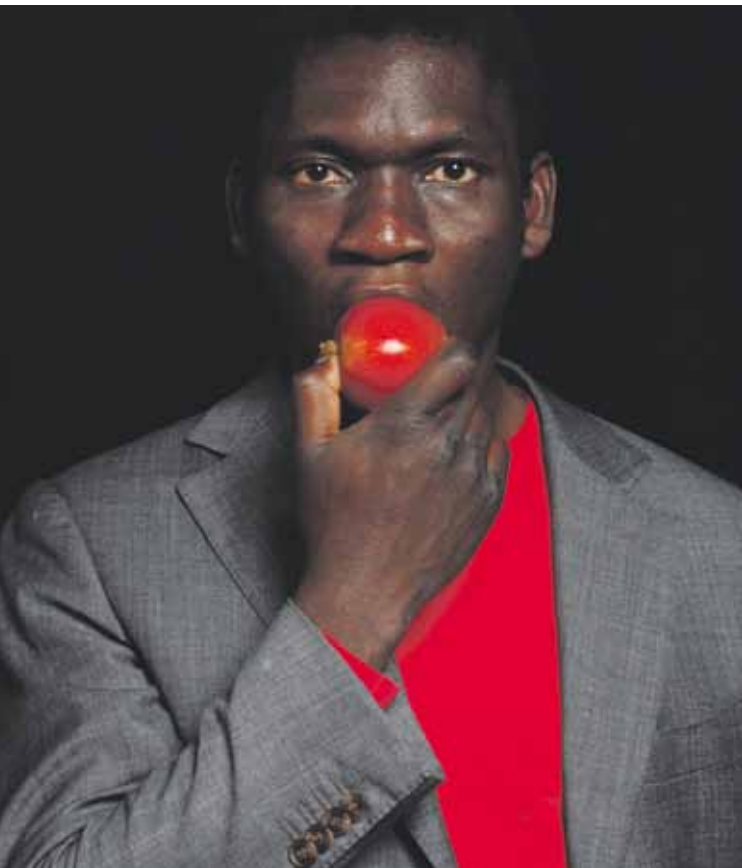
Pieter van Winden

(namens de Raad van besturen van religies in Utrecht-West)

Op straat komen we elkaar tegen: christenen, moslims, joden en hindoes in Utrecht-West. We kennen elkaar vanuit de praktijk. Woonproblemen, armoede, politieke onrust en onveiligheid raken ons allemaal. De besturen komen daarom nu al bijna twee jaar lang af en toe bij elkaar. Altijd met een praktisch doel. We bespreken 'hete hangijzers' en proberen er wat aan te doen.

Eén van die hete hangijzers is de armoede, in verband met de zogenoemde illegaliteit. We hebben er overleg over met de wethouder. We doen mee in de Armoede-coalitie. En toen de Culturele Zondag vroeg of we op 25 november meededen aan de manifestatie 'Hoezo Armoede', konden we alleen maar "ja" zeggen.

Op deze koopzondag waren we te gast in het Stilte Centrum op Hoog Catharijne. Er spraken

* Acteur Bright Richards speelde tijdens de manifestatie Armoede Troef eind november in het Stiltecentrum op Hoog Catharijne enkele acts uit de voorstelling "As I Left My Father's House".

ken mensen die armoede in de praktijk kennen: een cliënt van de voedselbank, iemand die met 'schuldhelpmaatje' te maken had, iemand die bewust in soberheid leeft. Er waren ook verhalen vanuit de religies, over armoede en God. Statenlid Dursun Kilic leidde discussies met het publiek.

Passend

Bright Richards trad op met een musicus. Hij liet passende fragmenten zien uit de voorstelling 'As I Left My Father's House'. Het was levendig in het Stiltecentrum. Het was inspirerend voor de vele mensen die kwamen kijken, deelnemen, discussiëren en genieten. Velen kwamen ook alleen even speelgoed brengen, voor het Sinterklaasfeest van het Rode Kruis, voor kinderen uit Utrechtse gezinnen onder de armoedegrens.

Als besturen van religies in Utrecht-West maken we ons nu op voor een serie bijeenkomsten in het kader van de Vrede van Utrecht. De meest grootschalige zal ongetwijfeld het ochtendprogramma zijn, rond de komst van Karen Armstrong en rabbijn Soetendorp, op 12 april.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT EN VERSCHIJNT ALS REGEL EENS IN DE VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Elly Bakker, Dina Bouman-Noordermeer, Denise Dijk, Sietske Gerritsen, Arie Moolenaar, Frans Rozemond (DMO)

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar: preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk: Bram Schriever. Eglise Wallonne: Anneke van Steenwijk. EUG (Janskerk): Remco Hoff. Jacobikerk: Stevien Gardenier. Marcus-Wilhelminawijk: Anne-Marie Rutgers. Nicolaïkerk: Steven Slappendel. Nieuwe Kerk: Karin Oostenbruggen. Overvecht: Anneke de Klerk. West (wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk): Henno Willering. Tuindorpkerk: Jan Verkerk. Zuilen (Oranjekapel): Annemieke Schuur, (Bethelkerk): Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning, berichten negen dagen voor verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl. Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 30 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in april een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning. Rouwadvertenties tot vrijdag voor verschijnen, per fax 084 -739 2945. Digitaal aanleveren van advertenties kan ook: advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij
Narratio®, Gorinchem
www.narratio.nl